

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ

BAĞLAMA

9. SINIF

GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ

TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI

BAĞLAMA DERS KİTABI

9. SINIF

YAZARLAR

Ali Kazım AKDAĞ
Çetin TUNCER

DEVLET KİTAPLARI

ÜÇÜNCÜ BASKI

....., 2012

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI ..... : 4761
DERS KİTAPLARI DİZİSİ ..... : 1377
12.....Y.0002.3925

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör	: Naci MADANOĞLU
Dil Uzmanı	: Mediha ACAR
Program Geliştirme Uzmanı	: M. Hilmi AKBULUT
Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı	: İsmail GÜNDAY
Rehberlik Uzmanı	: Meral PARLAR
Görsel Tasarım	: Füruzan ŞİMŞEK

ISBN 978-975-11-3318-2

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulunun 07.07.2009 gün ve 85 sayılı kararı ile ders kitabı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 19.03.2012 gün ve 3398 sayılı yazısı ile üçüncü defa 570 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sözmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, cehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çığner, aşarım.
Yırtarılm dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğüm gibi serhaddim var.
Uluslararası! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdemi, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastiğın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yaziktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatani.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şuhedâ fişkiracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânâni, bütün varımı alsin da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsı- taşım,
Her cerîhamdan, İlâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fişkirir ruh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

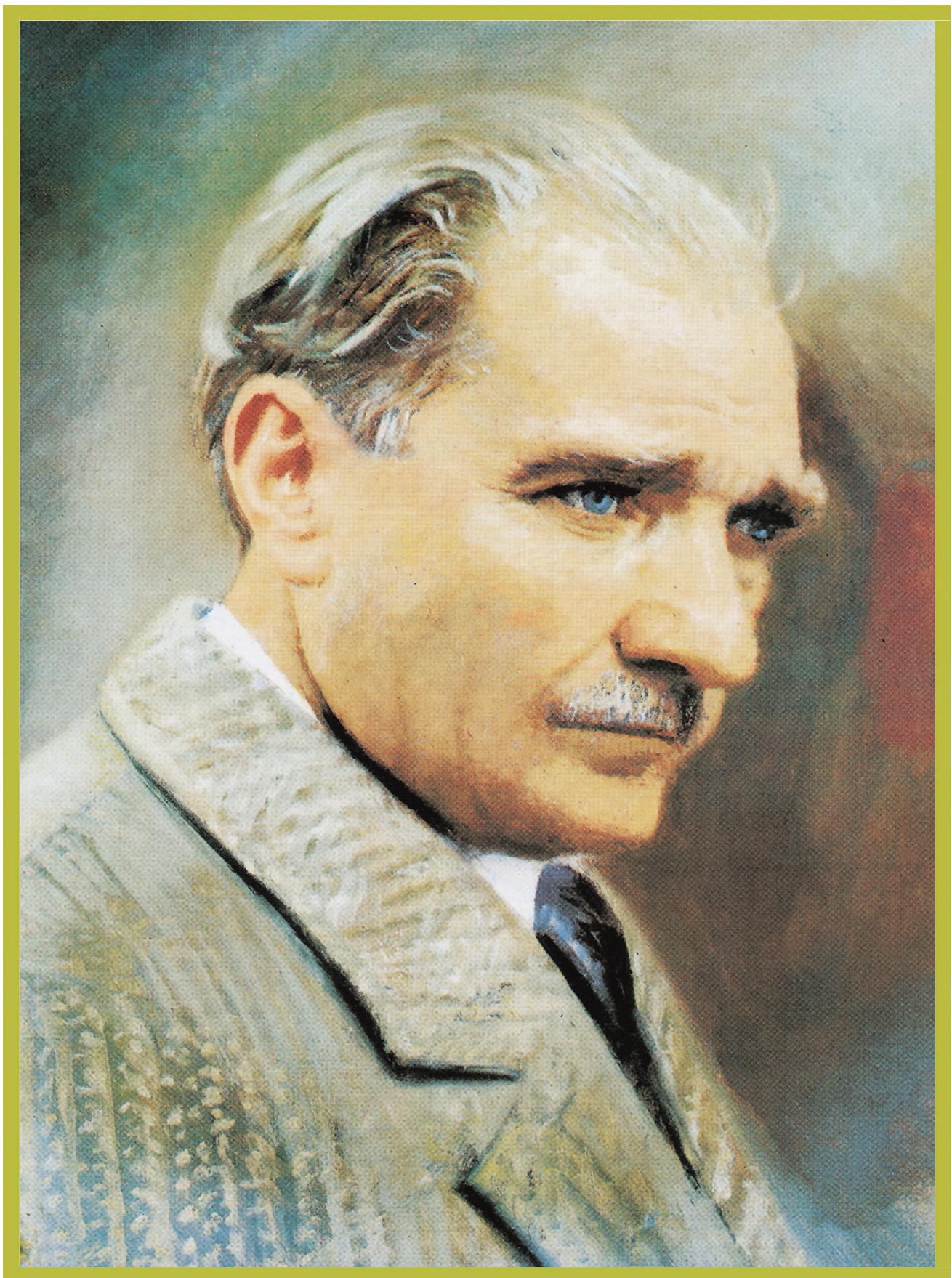
Mehmet Âkif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazineңdir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağıın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bîffîl işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şâhsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdi! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

ÖĞRENME ALANI: TANIMLAMA, ÇÖZÜMLEME VE PERFORMANS

1. ÜNİTE

BAĞLAMA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR

1. Doğru Duruş ve Oturuş Kuralları	4
Okuma Metni (Atatürk'ün Huzurunda)	7
2. Bağlamada Doğru Tutuş.....	8
Okuma Metni (Atatürk ve Çocuk Çoban)	22
Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları	23

2. ÜNİTE

DİZİ, ETÜT VE POZİSYONLAR

1. Mizrap Tekniği, Etüt ve Egzersizler	25
Okuma Metni (Aşıklık Geleneğinde Atışma ve Lebdeğmez)	42
Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları	43

ÖĞRENME ALANI: BAĞLAMA ÇALIM TEKNİKLERİ

1. ÜNİTE

MIZRAP TEKNİĞİNİN UYGULANIS BİCİMİ

1. Mizrap Tekniğinde Saç Elin Pozisyonu ve Mizrap Tekniğinin Uygulanış Biçimi	46
Okuma Metni (Halk Müziği-Yerel Müzik)	69
Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları	71

2. ÜNİTE

EL TEKNİĞİNİN UYGULANIS BİCİMİ

1. El Tekniğinde Saç Elin Konumlandırılması ve El Tekniğine Giriş	73
Okuma Metni (Bir Halk Müziği Duayeni)	76
2. Parmak Vurma Tekniği ve Eserlerde Uygulanışı.....	77
Okuma Metni (Üçtelli Sazın Üstadı Ramazan Güngör)	90
3. Pençe (Şelpe) Tekniği ve Eserlerde Uygulanışı.....	91
Okuma Metni (Bir Yaren Özay Gönlüm)	94
4. Tel Çekme Tekniği ve Eserlerde Uygulanışı	101
Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları	114

3. ÜNİTE

MIZRAP TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

1. Mizrap Tekniğinin Eserlerde Uygulanışı ve Örnek Eserler	116
Okuma Metni (Uzun İnce Bir Hayat)	120
Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları	121

4. ÜNİTE

EL TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

1. El Tekniği Çalış Biçimlerinin Eserlerde Uygulanışı ve Örnek Eserler	123
Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları	129

KİTABIMIZI TANIYALIM

Konu
Bu bölüm işlenecek konu adlarını gösterir.

Hazırlık
Bu bölüm, yeni bilgilerin öğrenilmesi amacıyla önbilgilerin harekete geçirilmesini, konuya sezdirmeyi amaçlar.

Hazırlık Çalışmaları

1. Çalğı olarak neden bağlamayı tercih ettiğinizi söyleyiniz.

Araştıralım
Okul dışı etkinlikler için sınıfı getirilecek araştırma ve materyalleri içerir. Bu bölüm, bir önceki derste öğretmen ve öğrenciler tarafından birlikte mutlaka incelenmelidir.

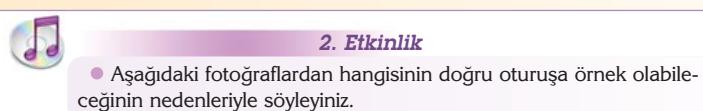
Araştırırım

- El tekniğinin uygulanış biçimleri hakkında araştırma yapınız. Araştırma sonuçlarını arkadaşlarınızla tartışınız (1. etkinlige yönelik).

Tanımlama-Çözümleme-Uygulama
Dersin sorular ve etkinlikler aracılığıyla işlendiği, konuya yönelik öğrenilenlerin uygulandığı bölümdür.

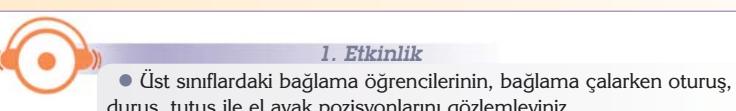

Etkinlik
Sınıf içinde öğrencilerin konuya yönelik etkin katılımının sağlandığı bölümüdür.

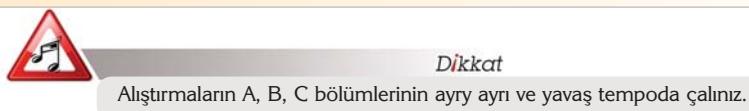
- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin doğru oturusa örnek olabileceği nedenleri söyleyiniz.

Okul Dışı Etkinlik
Önceden hazırlık yapılarak sınıf içinde, ders etkin katılım için gereken süreci kapsar.

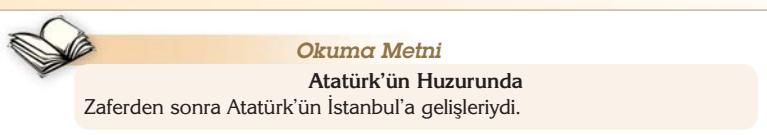
- Üst sınıflardaki bağlama öğrencilerinin, bağlama çalarken oturuş, duruş, tutuş ile el pozisyonlarını gözlemleyiniz.

Dikkat
Yapılan çalışmaya yönelik dikkat edilmesi gereken noktaları belirtir.

Dikkat
Alıştırmaların A, B, C bölümlerinin ayrı ayrı ve yavaş tempoda çalışınız.

Okuma Metni
Konuya veya etkinliğe yönelik okuma metinlerini belirtir.

Okuma Metni

Atatürk'ün Huzurunda

Zaferden sonra Atatürk'ün İstanbul'a gelişiydi.

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları
Öğrencilerin, ünite ile ilgili öğrencilerini çöktürmek, boşluk doldurmak, doğrulanmış, eşleştirilmeli ve açık uçlu sorularla değerlendirilmelerine yönelik bölümdür.

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1. Çalğı tutusunun yanlış olması ..... olumsuz etkiler.

Açıklama

Ürün Dosyası: Öğrencilerin, etkinlik ve yapmış olduğu araştırmaların sakladığı ürünlerin yerleştirildiği dosyadır. Ayrıca öğretmenin süreç değerlendirmesinde kullanacağı bir materyaldir.

1. Ek : Öz Değerlendirme Formu: Her konu sonunda öğrencinin kendisini değerlendirmesi için konulmuştur.

2. Ek : Öğrenci Gözlem Formu: Yapılan etkinliklerde her bir öğrencinin öğretmen tarafından değerlendirilmesi için konulmuştur.

3. Ek : Akran Değerlendirme Formu: İlgili bölmelerde öğrencinin arkadaşını değerlendirmesi için konulmuştur.

4. Ek : Tutum Ölçeği: Bağlama programı ile ilgili tutumları ölçmek için hazırlanmıştır.

ÖĞRENME ALANI

TANIMLAMA

ÇÖZÜMLEME

VE

PERFORMANS

1. ÜNİTE

BAĞLAMA ÇALMADA TEMEL DAVRANIŞLAR

1. Doğru Duruş ve Oturuş Kuralları
2. Bağlamada Doğru Tutuş

1. DOĞRU DURUŞ VE OTURUŞ KURALLARI

Hazırlık Çalışmaları

1. Çalgı olarak neden bağlamayı tercih ettiğinizi söyleyiniz.
2. Çalgınızla ilgili hedeflerinizi anlatınız.
3. Bağlamanın teknik yapısı ve özelliklerinden bildiklerinizi söyleyiniz.
4. Bağlama çalan insanların nasıl oturması ve durması gerektiği konusunda düşüncelerinizi söyleyiniz.

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Üst sınıflardaki bağlama öğrencilerinin, bağlama çalarken oturuş, duruş, tutuş ile el ve ayak pozisyonlarını gözlemleyiniz.
- Gözlemleriniz sonunda ulaştığınız sonuçları sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. Etkinlik

- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin doğru oturusa örnek olabileceğini nedenleriyle söyleyiniz.

3. Etkinlik

- Bağlamanın doğru biçimde tutuluşunda sağ el nasıl konumlandırılmalıdır gösteriniz.

4. Etkinlik

- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinde sağ elin doğru konumlandırıldığını nedenleriyle açıklayınız.

5. Etkinlik

- Sağ elin konumlandırmasını da göz önünde bulundurduğunuzda aşağıdaki resimlerden hangisi mızrabın (tezene) doğru tutuşuna örnektir.

6. Etkinlik

- Bağlamanın doğru tutuluşunda sol elin nasıl konumlandırılacağını söyleyiniz.

7. Etkinlik

- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin sol elin doğru konumlandırılmasına örnek olduğunu uygulamalı olarak gösteriniz.

8. Etkinlik

- Öğrendiğiniz duruş, tutuş ve oturuş kurallarını doğru uygulayıp uygulamadığınızı ayna karşısında çalışarak kontrol ediniz. Yaptığınız bu çalışmayı öğretmeninizle paylaşınız. Öğretmeninizin uyarıları doğrultusunda eksikliklerinizi gideriniz.

9. Etkinlik

- Kendinizi bir arkadaşınızla birlikte, karşılıklı olarak oturuş, duruş ve tutuş kurallarına uygun biçimde konumlandırınız. Bu konumlandırma ışığında birbirinizi aşağıdaki tabloya göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme			
Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
Sağ elin konumlandırılması			
Sol elin konumlandırılması			

Okuma Metni

Atatürk'ün Huzurunda

Zaferden sonra, Atatürk'ün İstanbul'a ilk geliş 1927 Temmuz ayına rastlamaktadır.

Zamanın ünlü yazarlarından Ahmet Rasim Bey, Tanburacı Osman Pehlivan'la beni, bir akşam Dolmabahçe Sarayı'na götürmüştü. Anadolu'dan İstanbul'a tahsile gelmiş 17- 18 yaşlarında bir gençtim. Ahmet Rasim Bey, beni Kadıköy Şark Musikisi Cemiyetinden tanııyordu. Bağlama çaldığımı da bildiği için Atatürk'e beni de dinletmek istemişti.

O akşam böyle seçkin bir toplantıya ilk kez girmiş olmanın hele Atatürk gibi gönlümüzde yükselğini hissettiğimiz büyük bir insanın huzurunda bulunmanın aşırı heyecanı içinde, salona girdiğimde, uzun yemek masasının baş tarafında oturan Atatürk'ü yüreğim çarparak selamladım. Başını hafifçe eğerek selamımızı aldı.

Kaçamak bakışlarla Atatürk'e bakiyordum. Son derece hareketli mimiklerle konuşuyordu. Ne konuştuğunu, aradaki mesafe dolayısıyla pek duyuyordum. Bir ara gözü bize ilişti, yerinden kalktı, bize doğru geldi, ayağa kalkarak tâzimle selamladık.

Ahmet Rasim Bey, beni takdim etti:

— Efendim, Anadolu sazi çalışıyor, istidatlı bir genç.

Atatürk, hafif bir gülücükle elini uzattı. Saygı ile elini öptüm, eli sıcak ve yumuşaktı. Biraz ötede bir koltuğa oturdu. Tanburacı Osman Pehlivan'ın ustalıkla çalıp okuduğu birkaç Rumeli türküinden sonra, Ahmet Rasim Bey'in bir işaretiley bir zeybek havası çaldım. Atatürk, aynı havayı bir kere daha çalmamı istedi. Tekrar çaldım, bitirdikten sonra, ayağa kalktı, yanımıza geldi. Bana hitap ederek:

— Güzel çalışıorsun, dedi. Bu sazi nerede öğrendin?

— Safranbolu'da öğrendim efendim.

— Sen oralı misin?

— Evet efendim.

— İstanbul'a niçin geldin?

— Tahsil için geldim efendim.

— Ne tahsil edeceksin?

— Dişçi okuluna girdim. Türkiyat Enstitüsüne (Türkoloji) ve konservatuvara da devam ediyorum efendim.

— O iyi işte, sanatı bilgi ile techiz etmekte fayda vardır. Heyecanım, yavaş yavaş geçiyordu.

Artık iyice açılmıştım. Bu büyük insanın, etrafına ferahlık veren yumuşak bir havası vardı. Belli ki, beni imtihan ediyordu. Sâfiyâne cevaplar verişim, hoşuna gitmiş olacak ki, hafif bir gülücükle beni dinliyordu.

Atatürk'ün konu ile ilgilenmesi, hele saz çalışımı beğenmesi, içime bir ferahlık vermiş, cesaretimi artırmıştı. Bir bozlak ayağı yaparak oyun havasına bağladım.

Bitirdikten sonra, sazi kendisine vermeme istedim, aldı, tellerine bir iki dokundu ve hiç unutmadığım şu sözleri söyledi:

“Genç arkadaşma teşekkür ederim, bize Anadolu'nun güzel havasını getirdi. Beyler, bu bir Türk sazıdır. Bu küçük sazin bağırsında bir milletin kültürü dile geliyor. Bir milletin kültür ve sanat hareketlerini ve seviyesini, millî geleneklere bağlı kalarak, medeni dünyanın kendisine ayak uydurmağa mecbur olduğumuzu unutmamalıyız, bunu bu vesileyle söylemekten memnunum. Bu küçük sazin bağırsından kopan nağmeleri, bu istikamette geliştirmeye ve değerlendirmeye kıymet ve ehemmiyet verilmelidir.”

Ancak sonradan not edebildiğim kadarıyla, Atatürk'ün bu sözlerini; çağdaş Türk müziğinin oluşturulmasında halk müziği kaynaklarından yararlanmanın gerektigine bir işaret olarak yorumlamış, bu büyük insanın, askerlik dehası ve büyük devlet adamlığı vasıfları yanında, millî kültür ve sanatla ilgili görüş ufkunun ne derece geniş olduğuna ve zevk üstünlüğüne hayran olmuşum.

<http://www.kultur.gov.tr>

(Sadeleştirilmiştir.)

2. BAĞLAMADA DOĞRU TUTUŞ

Hazırlık Çalışmaları

- Değişik meslek gruplarında yapılan işe göre bedenin doğru konumlandırılmasıının önemini örnekler vererek anlatınız.
- Bağlama sanatçılarının bağlama çalarken; oturuş, duruş ve tutuşlarını dikkatlice izleyiniz.
- Enstrüman tutuşunun icrayı ne şekilde etkileyebileceğini araştırınız. Araştırma sonuçlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

Araştırma

- Bağlamaya özgü tekniklerin notasyonda hangi işaretlerle temsil edildiğini araştırınız (1. etkinliğe yönelik).
- Bağlama düzeninin genel özelliklerini ve bağlama düzende tellerin hangi seslere akort edildiğini araştırınız (4. etkinliğe yönelik).
- Bağlama düzeni akort biçiminde 1, 2, ve 3. tellerde perdelerin nasıl isimlendirildiğini araştırınız (5. etkinliğe yönelik) .
- Bağlama çalarken sol el parmaklarının nasıl konumlandırılması gerektiğini araştırınız (6. etkinliğe yönelik).

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Bağlamaya özgü teknik işaretleri şemalandırarak sınıf panosunda sergileyiniz.

2. Etkinlik

- Edindiğiniz bilgilerden hareketle mızrap yönlerini, tel ve parmak numaralarını gösteren işaretlerin, aşağıdaki örneklerden hangisinde doğru olarak verildiğini gösteriniz.

Mızrap yönü → Tel numarası

Parmak numarası ↓

3. Etkinlik

- Edindiğiniz bilgilerden hareketle bağlama düzeninin akort biçimi aşağıdaki şemalardan hangisinde doğru olarak verilmiştir? Nedenleri ile açıklayınız.

③ ————— Sol ③ ————— La ③ ————— Re
 ② ————— Re ② ————— Sol ② ————— Re
 ① ————— La ① ————— Re ① ————— La

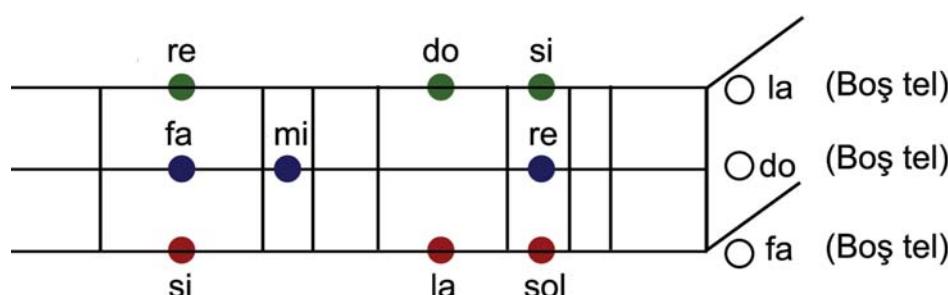
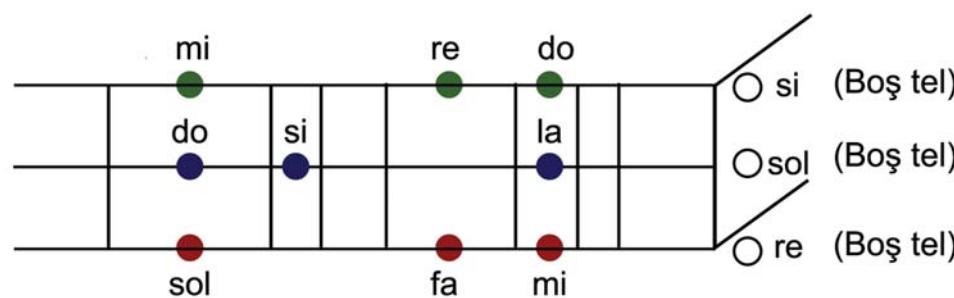
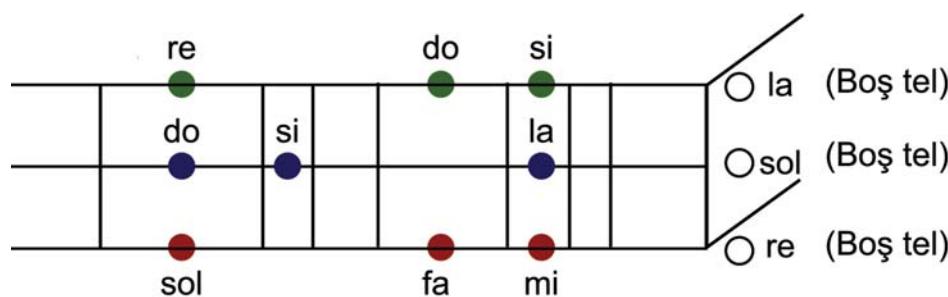
4. Etkinlik

- Edindiğiniz bilgilerden hareketle bağlama düzende tellerin hangi seslere akort edildiğini çalgınızın üzerinde uygulamalı olarak gösteriniz.

5. Etkinlik

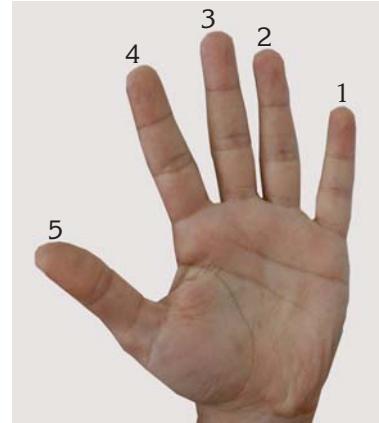
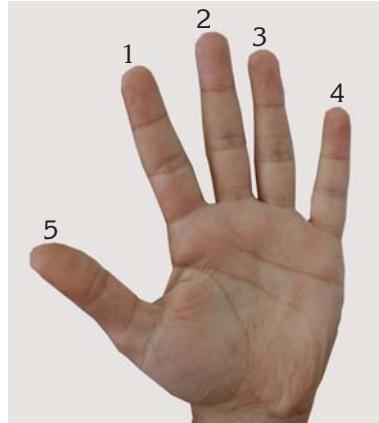
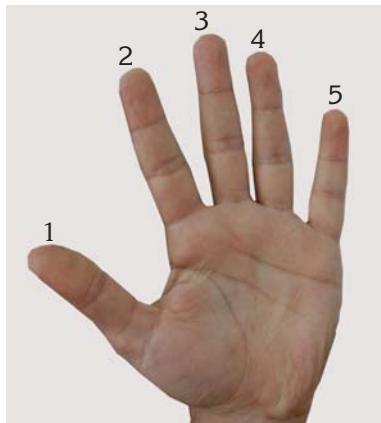
- Aşağıdaki şemaların hangisinde bağlama düzeni perde sıralanışı doğru olarak verilmiştir? Şemanın doğruluğunu değerlendiriniz.

6. Etkinlik

- Araştırmalarınızı göz önünde bulundurduğunuzda aşağıdaki fotoğraflardan hangisinde sol el parmak numaralarının doğru olarak gösterildiğini nedenleriyle söyleyiniz.

7. Etkinlik

- Boş tellerde安排好的手指练习，请用您的乐器演奏。在指定的节拍器速度下进行练习，同时确保在不同的节奏模式中手指的方向正确。

Dikkat

Alıştırmaların A, B, C bölümlerini ayrı ayrı ve yavaş tempoda çalışınız.
Bölümler pekiştirildikten sonra alıştırmayı bütün olarak seslendiriniz.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

A) ① - - - -

B) ② - - - .

C) ③ - - - -

Dikkat

Bütün alıştırmaları metronom ile çalınız. Metronom hızını öğretmeninize danışarak belirleyiniz.

2. Alıştırma $\text{♩} = 60$

A) ①

B) ②

C) ③

Dikkat

Alıştırmalarda bulunan benzer motiflerden mızrap yönleri aynı olanların mızrap yönleri tekrar yazılmamıştır.

3. Alıştırma $\text{♩} = 60$

4. Alistirma

$\text{♩} = 60$

8. Etkinlik

- Sol el parmak numaralarının uygulanışıyla ilgili alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalışınız.

1. Alistirma

$\text{♩} = 72$

A) $\textcircled{1}$ - - - -

B) $\textcircled{2}$ - - - -

C) ③ -----

0 1 2 1 0 2 1 0 0 1

2 4 4 2 1 0 2 0 4 1 0

2. Ahşitirma $\text{♩} = 72$

① -----

A)

0 1 2 4

↓↓↓   ↓↓↑↓↑

↓↓↓↑↓↑

② -----

B)

0 1 3 4 3 1

↓↓↓   ↓↓↑↓↑

4 3 1

↓↓↓↑↓↑

③ -----

C)

0 1 2 4

↓↓↓   ↓↓↑↓↑

↓↓↓↑↓↑

3. Alıştırma

$\text{♩} = 72$

A) ① - - - - -

B) ② - - - - -

C) ③ - - - - -

4. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

Dikkat

Aşağıdaki alıştırmaları çarpmalara dikkat ederek çalışınız. Çarpmaları dengeli ve temiz seslendirene kadar sürekli olarak çalışınız (**V** : Sol el çarpma işaretleri, **Λ** : Sol el çekme işaretleri).

5. Alıştırma $\text{♩} = 50$

A)

B)

C)

D)

6. Alistirma

$\text{♩} = 50$

(2) -----

A)

(2) -----

B)

(2) -----

C)

(2) -----

D)

↓ V ↓ V

↓ V

7. Alıştırma

$\text{♩} = 50$

(3) -----

A)

0 1 2 4 1 2 0 1 0

(3) -----

B)

0 4 2 4

(3) -----

C)

0 4 2 4 1 4 2 4

(3) -----

D)

0 1 1 2 2 4

↓ V ↓ V

0 1 2 4 1 2 0 1

9.Etkinlik

- Sol el parmaklarının konumlandırılması ile ilgili düzenlenmiş aşağıdaki dizi alıştırmalarını, belirtilen metronom değerlerinde calınız.

1. Alıştırma

A)

$\text{♩} = 60$

0 1 3 4   0 1 2 4

B)

0 1 3 4   0 1 2 4

C)

0 1 3 4   0 1 2 4

D)

E)

0 1 3 4   0 1 2 4

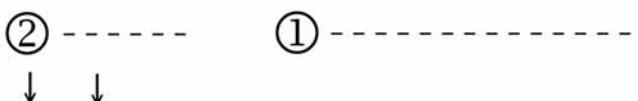
Sheet music examples A through E show fingerings and stroke patterns for the left hand on a treble clef staff. Example A shows a downward stroke on the first note followed by an upward stroke on the second. Examples B and C show more complex patterns involving multiple strokes per note. Examples D and E show eighth-note patterns with specific stroke directions indicated.

2. Alistirma

$\text{♩} = 60$

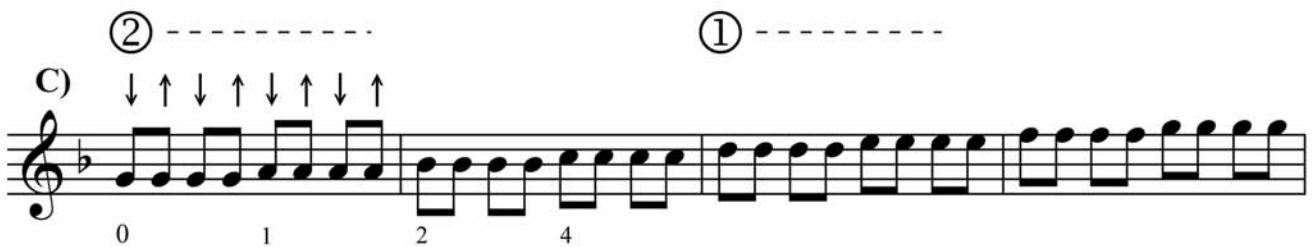
A)

$\text{♩} = 60$

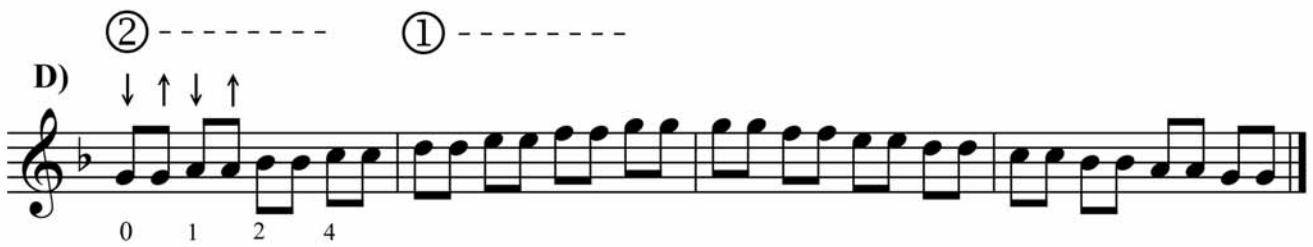

C)

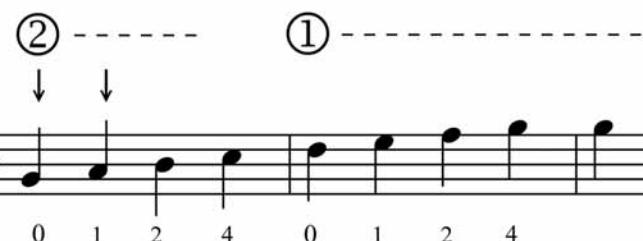
D)

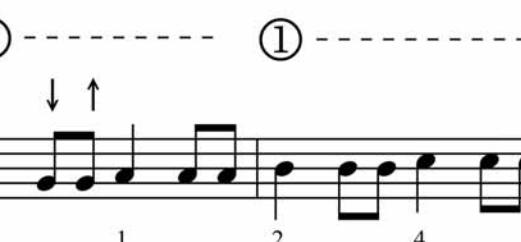
E)

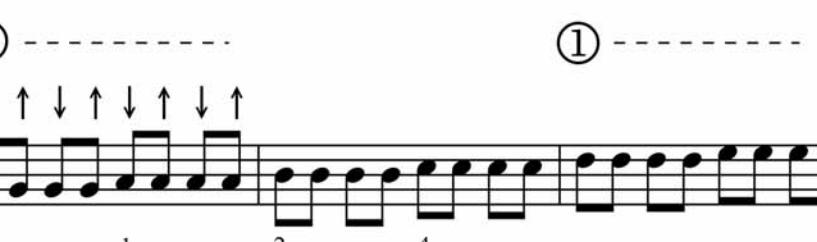

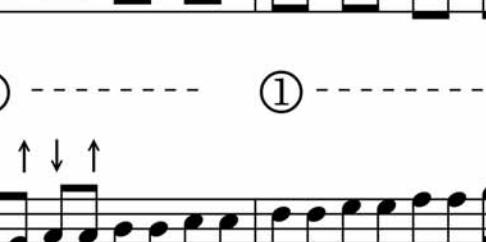
3. Alıştırma

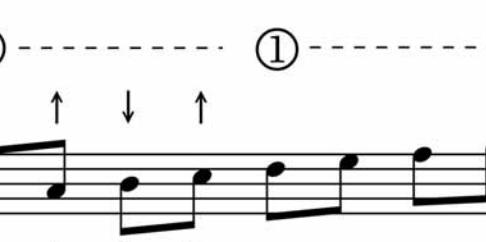
$\text{♩} = 60$

A)

B)

C)

D)

E)

4 . Alıştırma

 = 80

② - - - - -   ① - - - - -   ② - - - - -

↓   ↓

0 1 2 4

① - - - - -   ② - - - - -

↓   ↓

1 0 2 4

① - - - - -   ② - - - - -

↓   ↓

0 1 3 4

5. Alistirma

$\text{♩} = 80$

6. Alistirma

$\text{♩} = 80$

(2) ----- (1) ----- (2) -----
 ↓ ↑
 0 1 2 4
 (1) ----- (2) -----
 0 1 2 4
 (1) ----- (2) -----
 0 1 3 4

Dikkat

Verilen alıştırmaların belirtilen metronom değerlerinde, sürekli ve belirli bir disiplin dâhilinde çalışılması gereklidir.

Okuma Metni

Atatürk ve Çocuk Çoban

Atatürk, Antalya'ya gidiyordu. O sırada İtalyan diktatörü Musolini abuk sabuk nutuklarında, Türkiye'yi de hedef alıyordu.

Yolda mola verildiği bir sırada, uzaktan bir türkü sesi Atatürk'ün ilgisini çekmişti. Etrafı aradılar, türküyü bir çoban söyleyordu. Çobanı getirmeleri için emir verdi, getirdiler. Çocuk yaşını henüz geçmiş genç çobana Atatürk:

— Türküyü sen mi söylüyorsun? diye sordu.

Çoban:

— Evet, deyince:

— Sesin çok güzel, okuman da fena değil. Burada da söyle de dinleyelim.

Genç çoban nazlanmadan, yadırgamadan başladı: "Demirciler demir döger tunç olur." türkü bitmişti. Atatürk ellerini çırptı, alkışladı ve yüksek sesle:

— Biis... biis, diye bağırdı.
Genç çoban bundan hiçbir şey anlamamıştı. Atatürk izah etti:

— Biis demek, begendik, bir daha söyle, tekrar et demektir.

Çoban türküyü tekrarladı. O zaman Atatürk, cebinden bir elli lira çıkardı çobana verdi. Çoban paraya baktı ve memnun bir tavırla:

— Biis... biis, diye bağırdı.
Atatürk, bu zeki hareket ve cevap karşısında o kadar memnun oldu ki bir elli liralık daha çıkarıp verdi ve yanındakilere:

— İmkân olsaydı da, Musolini şu sahneyi görseydi ve cevabı işitseydi, hangi millete nutuk söylediğini anlardı.

<http://www.kultur.gov.tr>

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1. Çalgı tutuşunun yanlış olması ..... olumsuz etkiler.
2. Mizrap tutuşunun yanlış olması ..... sebep olur.

B. Aşağıda verilen 3 ve 4. soruların doğru cevabını bulunuz.

3. Parmak numarası, tel numarası ve mızrap yönleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıstır?

- A) Parmak numarası dizeğin altına yazılır.
- B) Tel numarası dizeğin üzerine yazılır.
- C) Mızrap yönleri dizeğin üzerine yazılır.
- D) Parmak numarası dizeğin üzerine yazılır.
- E) Mızrap yönleri ok işaretleri ile gösterilir.

4. Aşağıdakilerin hangisinde sol el parmaklarının numaralandırılması doğru olarak verilmiştir?

- A) Başparmak1, işaret parmağı2, orta parmak3, yüzük parmağı4, serçe parmak5
- B) Başparmak4, işaret parmağı3, orta parmak2, yüzük parmağı1, serçe parmak5
- C) Başparmak5, işaret parmağı1, orta parmak2, yüzük parmağı3, serçe parmak4
- D) Başparmak5, işaret parmağı4, orta parmak3, yüzük parmağı2, serçe parmak1
- E) Başparmak3, işaret parmağı4, orta parmak2, yüzük parmağı1, serçe parmak5

C. Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5. İzlediğiniz bağlama sanatçılarının duruş, tutuş ve oturuş kurallarına uygun davranışın davranışlarıyla ilgili neler söyleyebilirsiniz?

6. Çalgı çalarken doğru oturuş ve tutuşun beden sağlığı açısından önemi nedir?

2. ÜNİTE

DİZİ, ETÜT VE ALIŞTIRMALAR

Mızrap Tekniği, Etüt ve Egzersizler

MIZRAP TEKNİĞİ ETÜT VE EGZERSİZLER

Hazırlık Çalışmaları

1. Halk müziği repertuvarında kullanılan dizileri araştırınız. Araştırma sonuçlarını arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Bağlama repertuvarına ait, bildiğiniz eserlerin hangi dizilerle yapılandırıldığını söyleyiniz.
3. Dizi ve alıştırmaları düzenli biçimde sağlamak enstrüman çalmayı nası etkiler?
4. Dizi ve alıştırmaları metronomla çalmanın önemini nedenleriyle açıklayınız.

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- 1. ünitede çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- Edindiğiniz bilgilere göre aşağıdaki dizilerin mızrap yönlerini ve parmak numaralarını yazım kurallarına dikkat ederek uygun yerlere yazınız. Yazdığınız işaretlerin doğruluğunu değerlendiriniz.

(1) ----- (2) ----- (3) -----

(2) ----- (1) ----- (2) -----

(2) ----- (1) ----- (2) -----

3.Etkinlik

- Aşağıdaki “çarpma” alıştırmalarını belirtilen metronom değerlerinde çalınız.

Dikkat

3. etkinlikte yer alan çarpma alıştırmaları, enstrüman çalışmalarının başında, bütün parmak kombinasyonları ile çalışılmalı.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

② V V V V V V V V
① V V V V V V V V
② V V V V V V V V
③ V V V V V V V V

- A) 1 2 1 2 1 2 1 2
B) 2 3 2 3 2 3 2 3
C) 3 4 3 4 3 4 3 4

2. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

V A V A V A V A
# # # # # # # #

- A) 2 1 2 1 2 1 2 1
B) 3 2 3 2 3 2 3 2
C) 4 3 4 3 4 3 4 3

3. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

② V V V V V V V V
① V V V V V V V V
② V V V V V V V V
③ V V V V V V V V

- A) 1 3 1 3 1 3 1 3
B) 2 4 2 4 2 4 2 4

4. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

(2)   (1)   (2)   (3)
 V   A   V   A   V   A   V   A

A) 3   1   3   1   3   1   3   1
 B) 4   2   4   2   4   2   4   2

5. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

(2)   (1)   (2)   (3)

A) 1   4   1   4   1   4   1   4

6. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

A) 4   1   4   1   4   1   4   1

4.Etkinlik

- Daha önce çalıştığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

Dikkat

Bu etkinlikte yer alan alıştırmalar, enstrüman çalışmalarının başında bütün parmak kombinasyonları ile çalışılmalı.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

- A) 2 1 2 1 2 1 2 1
- B) 3 2 3 2 3 2 3 2
- C) 4 3 4 3 4 3 4 3

2. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

- A) 2 1 2 1 2 1 2 1
- B) 3 2 3 2 3 2 3 2
- C) 4 3 4 3 4 3 4 3

3. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

- A) 1 3 1 3 1 3 1 3
- B) 2 4 2 4 2 4 2 4

4. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

- A) 3 1 3 1 3 1 3 1
- B) 4 2 4 2 4 2 4 2

5. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

(2)   (1)   (2)   (3)

↓   ↑

A) 1 4 1 4 1 4 1 4

6. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

(2)   (1)   (2)   (3)

↓   ↑

A) 4 1 4 1 4 1 4 1

7. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 120$

(1)

↓ ↑ ↓ ↑

1 4 2 4   3

(2)

1 4 2 4   3

(3)

2   3

8. Alıştırma

=80 ... 132

(1) - - - -
↓ ↑
1 4 3 4 2 3 1 2

(2) - - - -
↓ ↑
1 4 3 4 2 3 1 2

(3) - - - -
↓ ↑
1 4 3 4 2 3 1 2

(3) - - - -
↓ ↑
0 1 2 3 4 3 2 1

(2) - - - -
↓ ↑
0 2 2 3 4 3 2 1

(1) - - - -
↓ ↑
0 1 2 3 4 3 2 1

5. Etkinlik

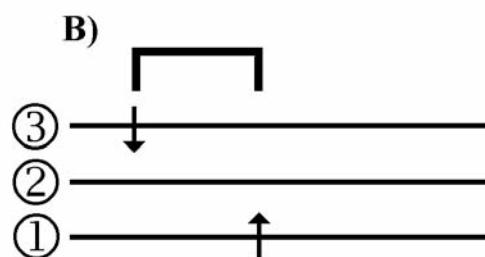
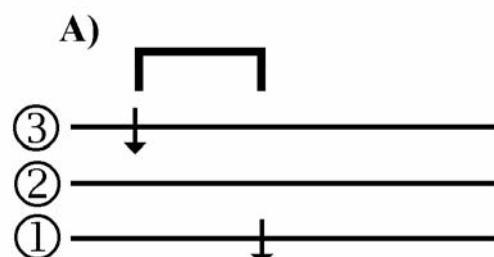
- Aşağıdaki şemalarda verilen mızrap alıştırmalarını belirtilen metronom değerlerinde çalışınız.

Dikkat

Aşağıda verilen boş telde düzenlenmiş mızrap alıştırmalarını enstrüman çalışmalarınızın başında, hazırlık amacıyla çalışınız.

=80 ... 168

③ _____
② ↓
① ↓

③ _____
② ↓
① ↑

③ ↓
② ↓
① _____

③ ↓
② ↑
① _____

③ ↓
② ↓
① ↓ ↓

③ ↓
② ↓
① ↑ ↑

Dikkat

6. etkinlik kapsamında verilen alıştırmalar enstrüman çalışmalarından önce düzenli aralıklarla her gün çalışılmalı.

6.Etkinlik

- 6. etkinlik kapsamında verilen dizi alıştırmalarını çalışınız. Bu dizileri belirtilen metronom değerlerinde çalarken parmak numaraları ve mızrap yönlerini doğru uygulamaya dikkat ediniz.

Dikkat

Dizi çalışmalarında A, B, C bölümlerini ayrı ayrı belirtilen metronom değerinde çalışıktan sonra bütün olarak çalışınız.

Bu bölümde yer alan alıştırmalar mekanik beceriyi ve tuşe hakimiyetini geliştirme amaçlıdır. İlerideki konular bu alıştırmaların devamı niteliğinde olduğundan, alıştırmalar belirtilen metronom değerlerinde çalışınana kadar çalışılmalıdır.

1. Alıştırma

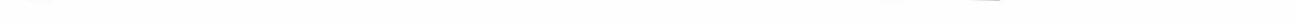
$\text{♩} = 72$ ② -----

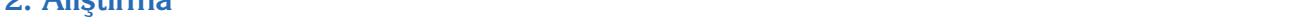
A)

B)

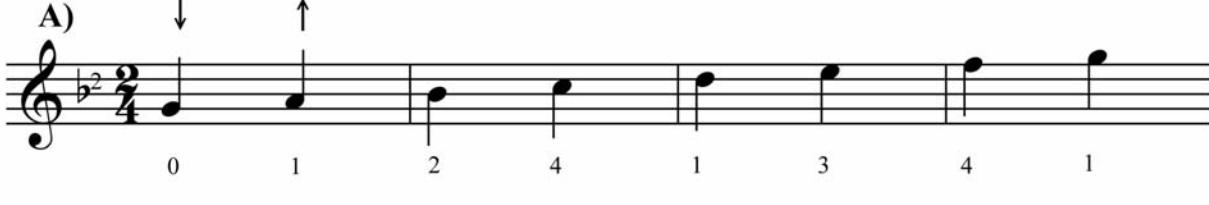

C)

2. Alıştırma

$\text{♩} = 72$ ② -----

A)

B)

C)

0 1 2 4 1 3 4 1

3. Alıştırma

 ②-----

A)

0 1 2 4 1 3 4 1

②-----

B)

0 1 2 4 1 3 4 1 3 1 4 3 1 4 2 1 0

②-----

C)

0 1 2 4 1 3 4 1

4. Alıştırma

 ③-----

A)

0 1 2 4 1 3 4 1

B)

C)

7.Etkinlik

- Aşağıda verilen alıştırmaları sol el parmak yerleşimlerine, mızrap yönlerine dikkat ederek belirtilen metronom değerlerinde çalışınız.

1. Alıştırma

A)

(1) (2) (1) (2) (1)

0 1 2 4

B)

2

C)

2. Alıştırma

$\text{♩} = 100$

A)

B)

C)

2   4   2   0

1   2

4   0

3. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 72$

A)

0   1   1   4   0   1   2   4   4   2   1   0   4   1   1   0

B)

0   1   1   3   4   1   1   3   4   2   1   1   4   3   1   0

4. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 72$

A)

0   1   1   3   4   1   1   3   4   2   1   1   4   3   1   0

B)

0   1   1   3   4   1   1   3   4   2   1   1   4   3   1   0

5. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

② - - - -   ① ②   ①   ② - - - -

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 4   1 1 4 0   1 4 0 1   1 2

① - - - -

2 1 0 4   1 0 4 1   0 4 1 1   4 1 1 0

6. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

② - - - -   ① ② - - ①

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 2 4   1 2 3 4   1 3 4 1   3 4 1 2

② ①

4 1 1 3   4 3 1 1 4 2 1 4 2 1 4 3 1 4 3 1 1

8.Etkinlik

- 8. etkinlik kapsamında verilen alıştırmaları daha önce yapılan çalışmalardan yola çıkararak belirtilen metronom değerlerinde çalışınız.

Dikkat

- 8. etkinlik kapsamında verilen alıştırmaları 3. telde başparmağın kullanım şékléne dikkat ederek çalışınız.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

A)

Başparmak

B)

C)

Dikkat

Aşağıda verilen süsleme alıştırmalarını doğru uygulayana kadar çalışınız.

2. Alıştırma

Dikkat

Aşağıdaki alıştırmalarda teknik işaretleri aynı olan motif tekrarlarında teknik işaretler tekrar yazılmamıştır.

3. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

4. Alıştırma
5. Alıştırma

$\text{♩} = 72$

6. Alıştırma

Arzu Ederdiniz

Yöre : Çorum
Kaynak : Aşık Hüseyin

$\text{♩} = 92$

7. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

8. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

9. Alıştırma

$\text{♩} = 60 \dots 100$

10. Alıştırma

Dideban

Yöre : Bitlis
Kaynak : Niyazi ATEŞLİ

$\text{♩} = 92$

Okuma Metni

Âşıklık Geleneğinde Atışma ve Lebdeğmez

Atışma, âşikların dinleyenler karşısında, birbirini iğneleyici fakat mizah çerçevesi içinde söyleşmeleridir. Karşılama, âşikların rakibine üstün gelmek için soru cevaplı tarzı seçmesi ya da onu mat etmenin yollarını aramasıdır. Âşikların doğaçlama, karşılıklı olarak belirli bir kural çerçevesinde söyleşmelerine "atışma" denir. Atışma, en az iki âşığın dinleyici huzurunda karşı karşıya gelerek birbirlerini sazda ve sözde belli kurallar çerçevesinde denenmeleri esasına dayanır.

Bir ustalık göstergesi olan **lebdeğmez** ise âşıkların atışma esnasında ustalıklarını sergilemek için bir nevi söz hüneri olarak başvurdukları bir biçimdir. İçinde (b, p, m, v, f) dudak ve diş-dudak sesleri bulunmadan söylenilen şiir demektir. Âşikların dudakları arasına iğne koyarak yanştıkları bir atışma biçimidir. Âşiklar dudaklarını birleştirmeden o anda şiirler söyleyerek saz eşliğinde atışırlar. Lebdeğmez doğaçlama şiir okumak; saz ve sözde büyük ustalık gerektiren, izlemesi zevkli bir o kadar da eğlenceli bir sanattır.

Lebdeğmez Atışma Şiir Örneği

Sen ne yorgun düştün ne de usandın
Haylazlığı saydın kâr deli gönül
Yeter diye uslanırdın dururdun
Olsa idi sende ar deli gönül

Âşık Gürkani

Canca can katardin aysın düşlerin
Canani çölleerde sar deli gönül
Sararsan gülünü yürür işlerin
Dikenli ortadan yar deli gönül

Osman Öcal

Hasret ile gezdin sahrada çölde,
Sanki dünya sana dar deli gönül.
Sıladan uzakta gözlerin yolda,
Ayrılık çilesi zor deli gönül

Ereni

<http://www.kultur.gov.tr>

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1. Bağlamada mızrap yönleri ..... işaretleri ile gösterilir.
2. Bağlamada tel numaraları ..... işaretleri ile gösterilir

B. Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruların doğru cevabını bulunuz.

3. Aşağıda verilen dizilerden hangisi sadece halk müziğinde kullanılan dizilerdir?

A) Uşşak   B) Kerem   C) Nikriz   D) Kürdi   E) Buselik

C. Aşağıdaki formları doldurunuz.

4. Öğrendiğiniz sol el çarpma alıştırmalarını çalarken metronom değerlerini doğru uygulamaya dikkat ediniz. Arkadaşlarınızla birbirinizi aşağıdaki tabloya göre değerlendiriniz.

Değerlendirme		
Ölçütler	Oldukça başarılı	Eksiklikler var
Çarpmaların temiz çalınması	Açıklama:	Açıklama:
Verilen metronom değerlerine uygun çalış		

5. Öğrendiğiniz mızrap alıştırmalarını çalarken metronom değerlerini doğru uygulayıp uygulamadığınız konusunda sınıf arkadaşlarınızla birbirinizi aşağıdaki tabloya göre değerlendiriniz.

Değerlendirme		
Ölçütler	Oldukça başarılı	Eksiklikler var
Alıştırmaların temiz çalınması	Açıklama:	Açıklama:
Verilen metronom değerlerine uygun çalış		

ÖĞRENME ALANI

BAĞLAMA

ÇALIM

TEKNİKLERİ

1. ÜNİTE

MIZRAP TEKNİĞİNİN
UYGULANIŞ BİÇİMİ

**Mızrap Tekniğinde Sağ Elin Pozisyonu
ve Mızrap Tekniğinin Uygulanış Biçimi**

MIZRAP TEKNİĞİNDE SAĞ ELİN POZİSYONU VE MIZRAP TEKNİĞİNİN UYGULANIS BİCİMİ

Hazırlık Çalışmaları

1. Mizrap teknigi çalış biçimleri, tarzları ve çalış üslupları hakkında bilgi toplayınız. Topladığınız bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Bağlama çalış üsluplarını dinleyebileceğiniz konser etkinliklerine katılınız. İzlenimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Daha önce çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- 2. etkinlik kapsamında verilen sol el çarpma alıştırmalarını, belirtilen metronom değerlerinde çalışınız.

Dikkat

Aşağıda verilen alıştırmalar enstrüman çalışmalarından önce düzenli aralıklarla her gün yapılmalıdır.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 80 \dots 200$

(2)   (1)   (2)   (3)

V V V V V V V V

a) 1 2
b) 2 3
c) 3 4

3. Etkinlik

- Aşağıdaki şemalarda verilen mızrap alıştırmalarını, belirtilen metronom değerlerinde ve düzenli aralıklarla çalışınız.

1. Aşılıtmalar

$\text{♩} = 80$

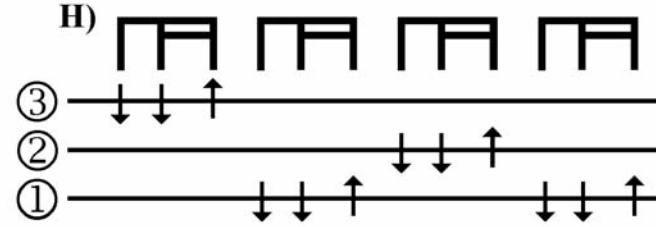
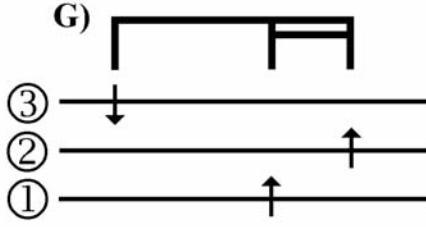
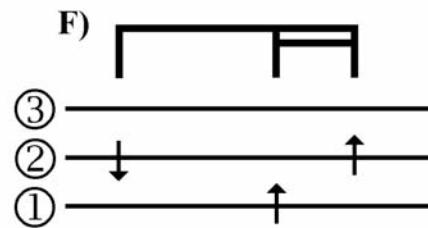
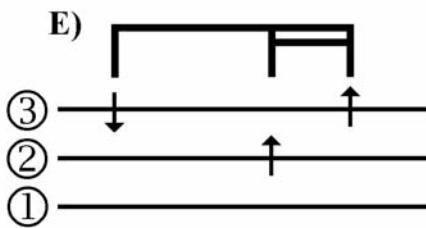
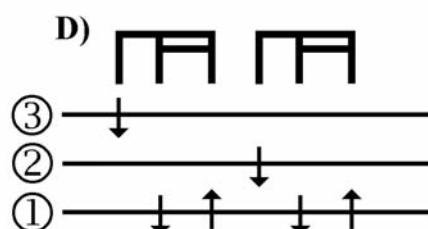
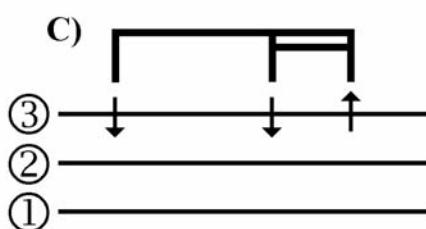
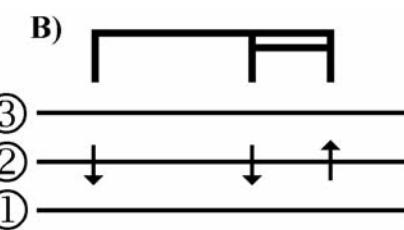
Dikkat

Aşağıdaki alıştırmalar enstrüman çalışmalarından önce düzenli aralıklarla her gün çalışılmalı.

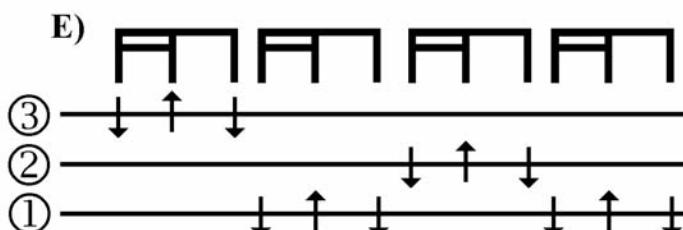
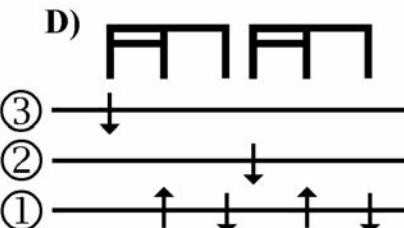
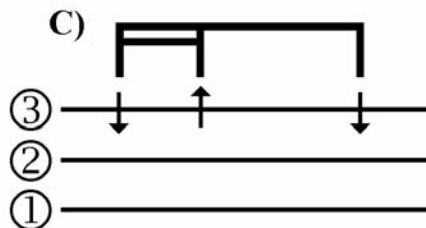
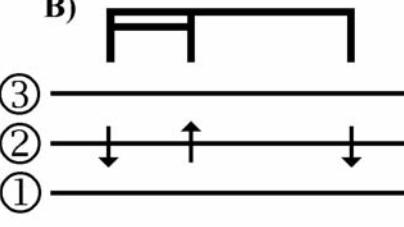
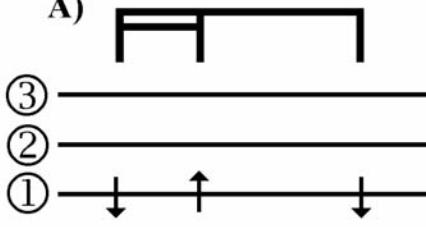
A) ③ _____ ② _____ ① ↓ ↑ ↓ ↑	B) ③ _____ ② ↓ ↑ ↓ ↑ ① _____
C) ③ ↓ ↑ ↓ ↑ ② _____ ① _____	D) ③ _____ ② _____ ① ↓ ↓ ↓ ↓
E) ③ _____ ② ↓ ↓ ↓ ↓ ① _____	F) ③ ↓ ↓ ↓ ↓ ② _____ ① _____
G) ③ _____ ② _____ ① ↑ ↑ ↑ ↑	H) ③ _____ ② ↑ ↑ ↑ ↑ ① _____
I) ③ ↑ ↑ ↑ ↑ ② _____ ① _____	J) ③ ↓ ② ↓ ① ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓
K) ③ ↓ ② ↓ ↑ ① _____	L) ③ _____ ② ↓ ① ↓ ↑

2. Alıştırma

 $\text{♩} = 80$

3. Alıştırma

 $\text{♩} = 80$

4. Alıştırma

$\text{♩} = 80$

A)
 ③ _____
 ② _____
 ① ↓ ↑

B)
 ③ _____
 ② ↓ ↑
 ① _____

C)
 ③ ↓ ↑
 ② _____
 ① _____

D)
 ③ ↓
 ② ↓ ↑
 ① ↑ ↑

E)
 ③ ↓ ↑ ↓ ↑
 ② ↓ ↑
 ① ↓ ↑

5. Alıştırma

$\text{♩} = 80$

A)
 ③ _____
 ② _____
 ① ↓ ↑

B)
 ③ _____
 ② ↓ ↑
 ① _____

C)
 ③ ↓ ↑
 ② _____
 ① _____

D)
 ③ ↓
 ② ↓ ↑
 ① ↑ ↑

E)
 ③ ↓ ↑
 ② ↓ ↑
 ① ↓ ↑ ↓ ↑

6. Alistirma

$\text{♩} = 80$

A)
B)
C)
D)
E)

7. Alıştırma

$\text{♩.} = 92$

A) ③ _____ ② _____ ① ↓ ↑ ↑	B) ③ _____ ② _____ ① ↓ ↑ ↓
C) ③ _____ ② ↓ ↑ ↑ ① _____	D) ③ _____ ② ↓ ↑ ↓ ① _____
E) ③ ↓ ↑ ↑ ② _____ ① _____	F) ③ ↓ ↑ ↓ ② _____ ① _____
G) ③ ↓ ② _____ ① ↓ ↑	H) ③ _____ ② ↓ ① ↓ ↑
I) ③ ↓ ② ↓ ↑ ① _____	J) ③ ↓ ② ↓ ① ↓ ↑ ↓ ↑
K) ③ ↓ ② ↓ ① ↑ ↑ ↓ ↑	

8. Alıştırma

$\text{♩} = 160$

A) $\frac{5}{8}$

③ _____
② _____
① ↓ ↑ ↓ ↑ ↑

C) $\frac{5}{8}$

③ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑
② ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
① _____

E) $\frac{5}{8}$

③ ↓ ↓ ↑ ↑ ↑
② ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
① ↑ ↑ ↑ ↑ ↑

G) $\frac{5}{8}$

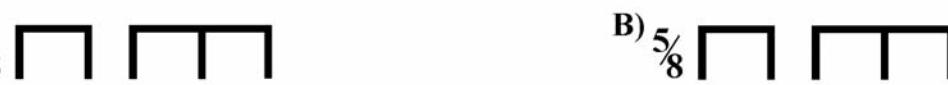
③ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↑
② ↑ ↑ ↓ ↑ ↑ ↑
① _____

I) $\frac{5}{8}$

③ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
② ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
① _____

K) $\frac{5}{8}$

③ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
② ↑ ↓ ↑ ↑ ↑ ↓
① ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↑

B) $\frac{5}{8}$

③ ↓ _____
② ↓ ↓ _____
① ↑ ↑ ↑ ↑

D) $\frac{5}{8}$

③ _____
② ↓ ↑ ↓ ↑ ↑
① ↑ ↑ ↑ ↑ ↑

F) $\frac{5}{8}$

③ ↓ ↓ ↓ ↓
② ↑ ↑ ↑ ↑
① ↑ ↑ ↑ ↑

H) $\frac{5}{8}$

③ _____
② ↓ ↑ ↓ ↑ ↑
① ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↑

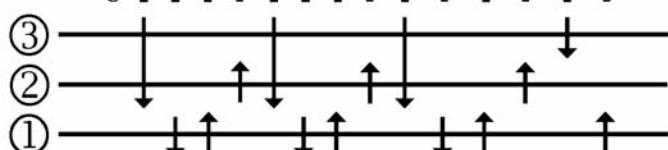
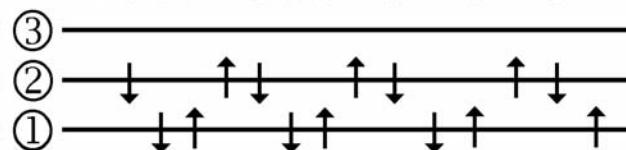
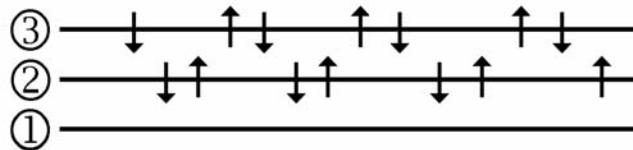
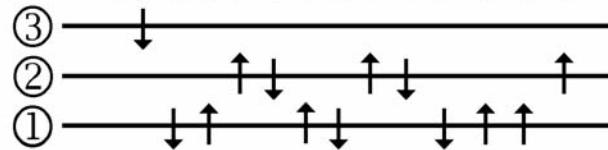
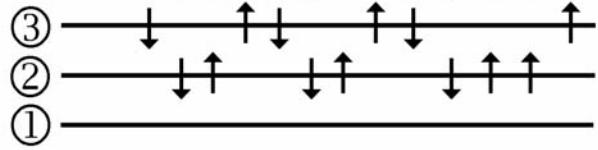
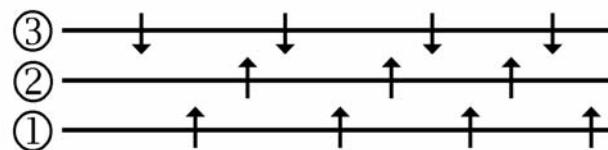
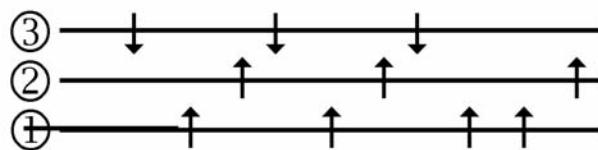
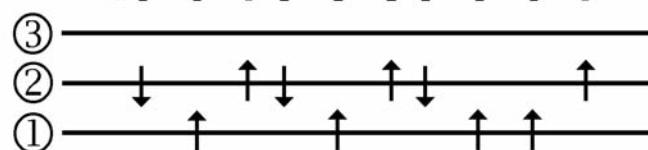
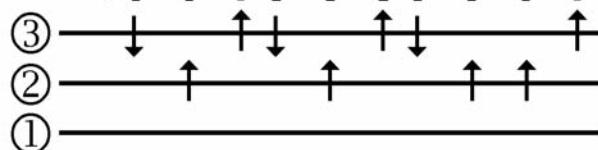
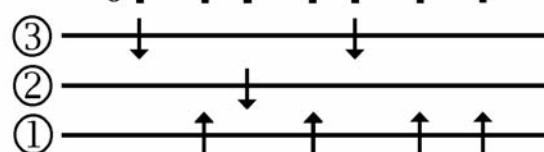
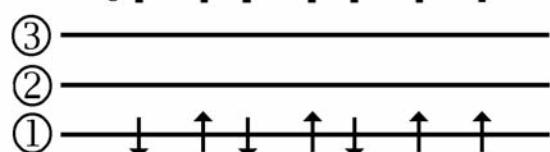
J) $\frac{5}{8}$

③ _____
② ↓ ↑ ↓ ↑ ↓
① ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↑

9. Alıştırma

$\text{♩} = 160$

10. Alıştırma

$\text{♩} = 160$

A) $\frac{9}{8}$

(3) _____
(2) _____
(1) ↓↑↓↑↓↑↓↑↑

B) $\frac{9}{8}$

(3) ↓_____
(2) ↓↓_____
(1) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑

C) $\frac{9}{8}$

(3) ↓↑↓↑↑↓↑↓↑↑
(2) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑
(1) _____

D) $\frac{9}{8}$

(3) _____
(2) ↓↑↓↑↓↑↓↑↑
(1) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑

E) $\frac{9}{8}$

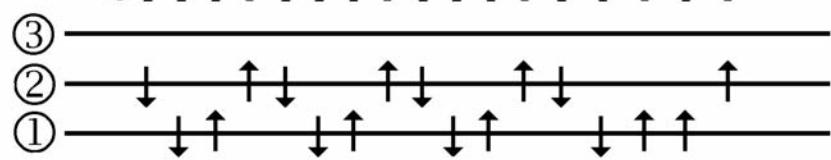
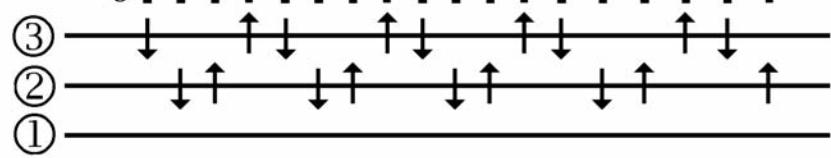
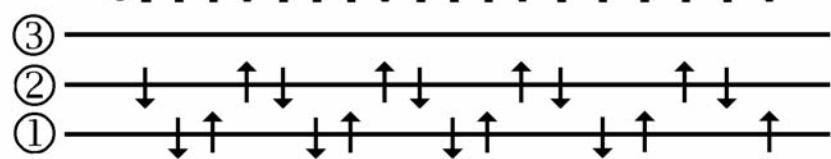
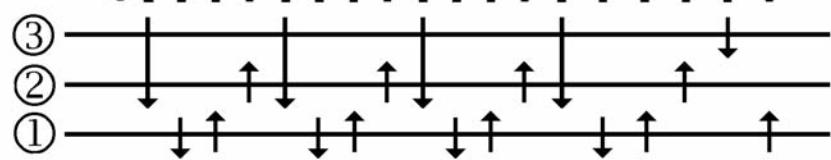
(3) ↓↓↓
(2) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑
(1) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑

F) $\frac{9}{8}$

(3) ↓↓↓
(2) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑
(1) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑

G) $\frac{9}{8}$

(3) ↓↑↑↓↑↑↓↑↑↓
(2) ↓↑↓↑↓↑↓↑↑↓
(1) ↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑↑

H) $\frac{9}{8}$ I) $\frac{9}{8}$ J) $\frac{9}{8}$ K) $\frac{9}{8}$

4. Etkinlik

- Aşağıda verilen alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalınız. Alıştırmaları çalarken parmak numaraları ve mızrap yönlerini doğru uygulamaya dikkat ediniz.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

Fingering for the first staff: 0, 1, 2, 4; 0, 2, 4; 0, 1, 4; 1, 1, 2, 4.

Fingering for the second staff: 1, 1, 3, 4; 1, 1, 2, 4; 4, 2, 1, 1.

Fingering for the third staff: 4, 3, 1, 1; 4, 2, 1, 1; 0.

2. Alıştırma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

(2) - - - - -

↓ ↑ ↓ ↑   ① ② ① ② ① - - - - -

0 1 2 4   0 2 4 0 1 4   1 1 2 4

1 1 2 4   1 1 2 4   4 2 1 1

4 2 1 1   0

3. Alıştırma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

(2) - - - - -

↓ ↑ ↓ ↑   ① ② ① ② ① - - - - -

0 1 2 4   0 2 4 0 1 4   1 1 2 4

1 1 2 4   1 1 2 4   4 3 1 1 4 2 1 1

4 3 1 1 4 2 1 1

4. Alıştırma

=50 ... 100

<img alt="Musical staff with notes and fingerings: 1 1 3 4, 1 1 2

6. Alistirma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

Fingerings above the music:

- Staff 1: (2) ↓ ↑ ↓ ↑   (1) -----
- Staff 2: (2) -----

Numerical patterns below the music:

Staff 1: 0 1 2 4 0 1 2 4 1 2 4 1 3 1 4 2

Staff 2: 1 4 2 1 0 4 2 1 1 4 1 4 1 4

7. Alistirma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

Fingerings above the music:

- Staff 1: (2) ↓ ↑ ↓ ↑   (1) -----
- Staff 2: (2) -----

Numerical patterns below the music:

Staff 1: 0 1 2 4 0 1 2 4 1 2 4 1 3 1 4 2

Staff 2: 1 4 2 1 0 4 2 1 1 4 1 4 1 4

8. Alistirma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

Fingerings above the music:

- Staff 1: (2) ↓ ↑ ↓ ↑   (1) -----
- Staff 2: (2) -----

Numerical patterns below the music:

Staff 1: 0 1 3 4 0 1 2 4 1 3 4 1 3 1 4 3

Staff 2: 1 4 2 1 0 4 1

9. Alıştırma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

(2) ----- (1) -----

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 4 0 1 2 4 1 2 1 2 4 2 1 2

(2) -----

1 4 2 1 0 4 2 1

10. Alıştırma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

(2) ----- (1) -----

↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 3 4 1 2 4 1 2 1 2 4 2 1 2

(2) -----

1 4 2 1 4 3 1 1

5. Etkinlik

- Aşağıda verilen çarpmaları belirtilen metronom değerlerinde çalışınız.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

(1) -----

A) ↓   V   ↑   V

B) ↓   V   ↓   V

↓   ↑   ↓   ↑

3 4 1 3 1 3 1 2 0 1 2 1

2. Alistirma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

① -----

A) ↓ V ↓ V
 B) ↑ V ↑ V
 C) ↓ V ↑ V

3 4   1 3   1 3   1 2   0 0

3. Alistirma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

① -----

C) ↓ V ↑ V ↓ ↑

3 4   1 3   1 3   1 2   0 0

③

1 3   1 3   1 2   0 0

4. Alistirma

$\text{♩} = 50 \dots 100$

① -----

A) ↓ V ↑ V ↓ V ↑ V
 B) ↓ V ↓ V ↓ V ↓ V
 C) ↓ V ↑ V ↑ V ↑ V

3 4   1 3   1 3   1 2   0 0

1 3   1 3   1 2   0 0

6. Etkinlik

- Aşağıda verilen alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalınız.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 100 \dots 200$

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

2. Aşılıtma

$\text{♩} = 100 \dots 200$

1
0 1 2 1
4 2 1
0 4

6
1 0 4
2 1 0

11
2 4

16
1 2 1 3 2 1
0 1 2 1 3 4

21
3 1 2 1 0
0 1 2 4 1 2 4 2

26
1 4 2 1 0
0 1 2 4 1 2 1 3

31
1 2 1 4 2 1 0 4
2 4 1 2 4 1 3 1

37
4 2 1 4 2 1 0
1 4 1 1 4 1 1 4 1 4 1 4 0
② ↓ ① ↑ ② ① ② ③

3. Alıştırma

$\text{♩} = 100 \dots 200$

↓ ↑ ↓ ↑

6

11

16

21

26

31

37

4. Alıştırma

$\text{♩} = 100 \dots 200$

$\downarrow \uparrow \downarrow \uparrow$

6

11

16

21

26

31

37

5. Alıştırma

$\text{♩} = 100 \dots 200$

1
0 1 2 1 4 2 1 1 3 4

6
1 2 1 2 1

11
2 4

16
1 2 1 3 2 1 0 1 2 1 3 4

21
3 1 2 1 1 2 4 1 2 4 2

26
1 4 2 1 1 2 4 1 1 3 4

31
3 1 1 4 2 1 4 2 4 1 2 1 2 4 2

37
2 4 1 1 4 1 1 4 1 4 1 4 0
(2) ↓ (1) ↑ (2) (1) (2) (3)

6. Alıştırma

7. Alıştırma

16

0 1 2 1 2 4   0 4   0 1 2 1 1 3   1 1 3 1 1 2

21

1 1 3 1 1 3   1 1 3 3 1 1   3 1 1 3 1 1   2 1 1 3 1 1   3 1 1 2 1 0

26

Okuma Metni

Halk Müziği - Yerel Müzik

Bir yörenin yerleşik insanları tarafından üretilen, severek söylenen ve çalınan, o yöre insanının ortak yapıtı hâline gelen ve kulaktan kulağa aktarılırak yaşatılıp günümüze kadar ulaşan müzikalere halk müziği denir. Bu müzikerler yerel kültürün izlerini taşır ve yaratıcılarının adları çoğunlukla belirsizdir.

Ülkemiz halk müziği, tarihin eski zamanlarından bugüne degen Anadolu ve Rumeli'de yaşamış bütün uygarlıkların, kendilerine özgü kültürel değerlerini barındırmaktadır. Zenginlik ve çeşitliliğinden dolayı tüm dünyada ender görülen bir yapıdadır.

Halk müziğimiz, bölgesel özellikleri bakımından çok çeşitlilik ve farklılık gösterse de genel bir sınıflama ile İstanbul ve Rumeli, Ege, Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu, Karadeniz, Akdeniz olmak üzere yedi bölümde incelenebilir. Bununla birlikte, aynı bölge içinde yer alan kimi kent, merkez ya da yörenler arasında da önemli farklar olması kültürümüzün ve müziğimizin ne denli zengin olduğunu kanıtlıdır.

<http://www.kultur.gov.tr>

8. Alıştırma

$\text{♩} = 100 \dots 200$

(2)   (1)   (2)   (3)

↓   ↑

a) 1 2
b) 2 3
c) 3 4

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Kromatik mızrap alıştırmaları bağlama icrasına hangi konuda katkı sağlar?
2. Kromatik çarpma alıştırmaları bağlama icrasına hangi konuda katkı sağlar?
3. Dizi çalışmalarının bağlama icrasına ne gibi katkılar sağladığını aşağıya yazınız.
  - a. ....
  - b. ....
  - c. ....
  - d. ....

B. Bu üitede verilen alıştırmaları çalarken metronom değerleri, parmak numaraları ve mızrap yönlerini doğru uygulayıp uygulamadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki tabloya göre değerlendiriniz.

Değerlendirme				
Ölçütler	Başarılı	İyi	Orta	Zayıf
1. Metronom değerlerine uygun çalışma				
2. Parmak numaralarının doğru uygulanması				
3. Mızrap yönlerinin doğru uygulanması				

2. ÜNİTE

EL TEKNİĞİNİN UYGULANIŞ BİÇİMİ

- 1. El Tekniğinde Sağ Elin Konumlandırılması
ve El Tekniğine Giriş**
- 2. Parmak Vurma Tekniği ve Eserlerde
Uygulanışı**
- 3. Pençe (Şelpe) Tekniği ve Eserlerde
Uygulanışı**
- 4. Tel Çekme Tekniği ve Eserlerde
Uygulanışı**

1. EL TEKNİĞİNDE SAĞ ELİN KONUM-LANDIRILMASI VE EL TEKNİĞİNE GİRİŞ

Hazırlık Çalışmaları

1. Bağlama çalmada “el teknigi” kavramı ile ilgili bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. El teknigi ile eser icra eden bağlama sanatçlarını ve deneyimli arkadaşlarınızı sağ el pozisyonlarına dikkat ederek izleyiniz. İzlenimlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Anahtarlarım

- El teknığının uygulanış biçimleri hakkında araştırma yapınız. Araştırma sonuçlarını arkadaşlarınızla tartışınız (2. etkinliğe yönelik).
- El tekniginde kullanılan teknik işaretlerin neler olduğunu araştırınız (10. etkinliğe yönelik).

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Daha önce çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- Yaptığınız araştırma sonuçlarına göre;
  - El teknığının nerelerde kullanıldığını söyleyiniz.
  - El teknigi ile mızrap tekniği arasındaki farklılıklarını aşağıya maddeler hâlinde yazınız.

El Tekniği ile Mızrap Tekniği Arasındaki Farklılıklar

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Etkinlik

- Üst sınıflarda bağlama çalan kişilerden el teknigi ile çalış biçimleri, bağlama çalarken oturüş, duruş, ve sağ el pozisyonları hakkında bilgi toplayınız. Ulaştığınız sonuçları arkadaşlarınızla paylaşınız.
  - El teknigi ve mızrap teknigi arasında duruş, tutuş ve oturüş bakımından ne gibi farklılıklar olduğunu aşağıya maddeler hâlinde yazınız.

El Tekniği ile Mızrap Tekniği Arasındaki Farklılıklar

---

4. Etkinlik

- İzlediğiniz bağlama sanatçlarının el tekniği ile eser çalarken duruş, tutuş ve oturuş kurallarına uyup uymadıklarını söyleyiniz.

5. Etkinlik

- Bir arkadaşınızla karşılıklı oturarak, el tekniği duruş, tutuş ve oturuş kurallarına uygun davranışın yapıldığını konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarını doğru uygulama			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

6. Etkinlik

- El tekniği ile ilgili öğrendiğiniz duruş, tutuş ve oturuş kurallarını doğru uygulayıp uygulamadığınızı ayna karşısında çalışarak kontrol ediniz. Yaptığınız bu çalışmayı öğretmeninizle paylaşarak onun uyarıları doğrultusunda eksikliklerinizi gideriniz.

7. Etkinlik

- Gözlemleriniz ışığında aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin, el tekniğinde sağ kolun konumlandırılması na doğru örnek olduğunu uygulamalı olarak gösteriniz.

8. Etkinlik

- El tekniğinde sağ kolun nasıl konumlandırılması gerektiğini bağlamınız üzerinde gösteriniz.

9. Etkinlik

- El tekniğinin uygulama alanı ile mızrap tekniğinin uygulama alanı arasında ne gibi farklılıklar olduğunu söyleyiniz.

10. Etkinlik

- El tekniğinde kullanılan işaretler ile mızrap tekniğinde kullanılan işaretleri karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları aşağıdaki şemaya yazınız.

İşaretler

.....
.....
.....

Benzer İşaretler

.....
.....

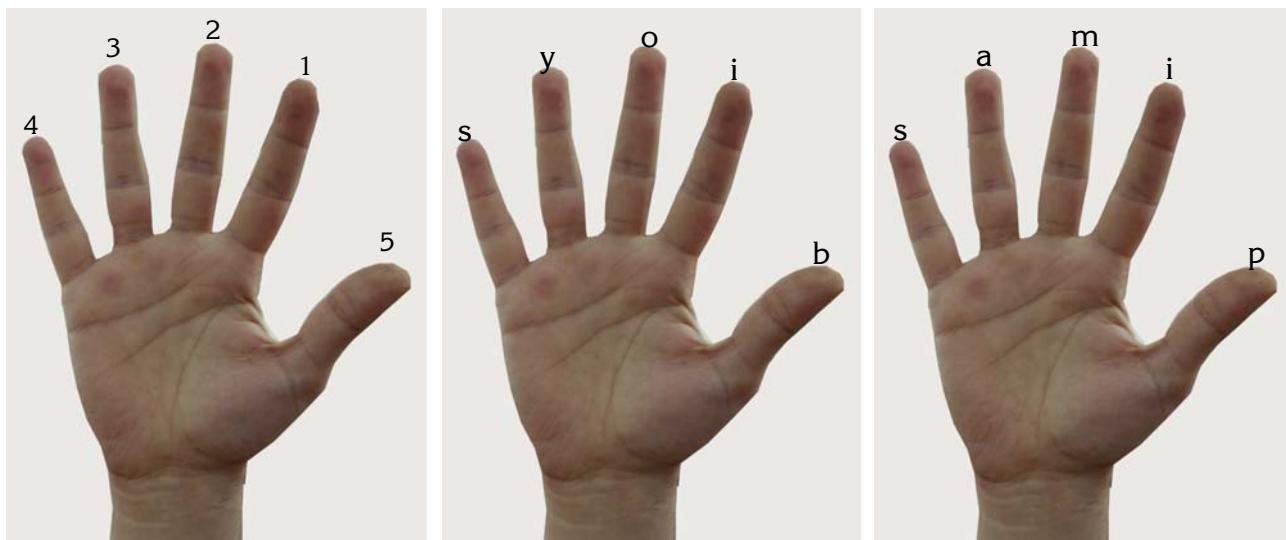
Farklı İşaretler

.....
.....

11. Etkinlik

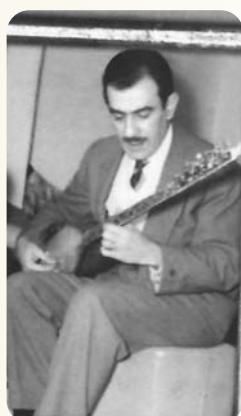
● Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinde sağ el parmak adlandırmasının doğru olarak verildiğini nedeniyle birlikte söyleyiniz.

Okuma Metni

Bir Halk Müziği Duayeni

Mehmet Nida Tüfekçi, 1 Mart 1929'da Yozgat'ın Akdağmadeni ilçesinde doğdu. İlk müzik eğitimini babası Hamdi Tüfekçi'den aldı.

Mehmet Nida Tüfekçi

1947 yılından itibaren Ankara Radyosunun Yurttan Sesler emisyonlarına ses ve saz sanatçısı olarak katılır. O zamana kadar gerek radyo sanatçılarının gerekse Muzaffer Sarışözen'in bilmemiği bir tavır ve tezene ile (Sürmeli tavrı) saz çalıp türkçe söyleyen Nida Tüfekçi, radyonun en parlak simaları arasında yer almıştır. 1964 yılında Türk halk müziğinden sorumlu Türk Müziği Şube Müdür Yardımcılığına, 1972 yılında ise TRT Müzik Dairesi Türk Halk Müziği Müdürlüğüne atanır. İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarının kurucu üyeliğini yapan Tüfekçi bu okulda, yönetim kurulu üyeliği, başkan yardımcılığı, bölüm başkanlığı ve danışma birimi üyeliği görevlerinde bulunur. Yine aynı okulda bağılama, Türk halk

müziği solfeji, Türk halk müziği bilgileri ve bölge tavırları derslerini okutur.

Yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen folklor ve müzik içerikli kongre, panel ve sempozyumlara katılarak Türk halk müziğinin tanıtımına büyük katkılarda bulunmuştur. 1974 yılında Yugoslavya'da 1976 yılında Japonya'da açıklamalı halk müziği konserleri verir.

Nida Tüfekçi'nin çeşitli kurum ve derneklerden aldığı pek çok başarı ödülü vardır. Başarılı çalışmalarından ve üstün hizmetlerinden dolayı 1991 yılında T.C. Kültür Bakanlığı tarafından kendisine "Devlet Sanatçısı" ünvanı verilmiştir.

Eşi Neriman Tüfekçi ile yayınladığı "Memleket Türküleri" adlı bir de kitabı vardır.

Türk folklorunun müzik ve oyun dallarında yurt içinde ve dışında seçkin bir yer edinmiş, kültürümüze yapmış olduğu katkılarla halk müziği dünyasına damgasını vurmuş olan Mehmet Nida Tüfekçi 18 Eylül 1993 Cumartesi günü hayatı veda etmiştir.

<http://www.itu.edu.tr>
(Sadeleştirılmıştır.)

2. PARMAK VURMA TEKNİĞİ VE ESERLERDE UYGULANIŞI

Hazırlık Çalışmaları

1. Parmak vurma tekniğinde sağ ve sol elin duruşunun nasıl olması gerekiği konusundaki düşüncelerinizi söyleyiniz.
2. Parmak vurma tekniğinde sağ el başparmağının nasıl konumlandırılması gerekiği hakkında düşüncelerinizi söyleyiniz.
3. Parmak vurma tekniği ve mızrap tekniği arasında sağ elin konumlandırılması bakımından ne gibi farklılıklar olduğunu gözlemlerinizden hareketle söyleyiniz.
4. Parmak vurma tekniğinin ikinci temel hareketi olan tel çekme hareketinin ne yöne doğru yapıldığını deneyimli arkadaşlarınızı gözlemleyerek tespit ediniz.

Anasturalım

- Bağlama sanatçlarını eser icra ederken parmak vurma tekniği ile oturuş, duruş ve tutuşlarına dikkat ederek izleyiniz (2. etkinliğe yönelik).

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Daha önce çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- Üst sınıflarda bağlama çalan arkadaşlarınızın ve bağlama sanatçlarının parmak vurma tekniğiyle eser çalarken sağ ellerini nasıl konumlandırdıklarını gözlemlemiştiniz. Ulaştığınız sonuçları aşağıya yazınız.

Sonuçlar

.....
.....
.....
.....

3. Etkinlik

- İzlediğiniz bağlama sanatçlarının parmak vurma tekniğiyle eser çalarken oturuş, duruş ve tutuş kurallarına uyup uymadıklarını gözlemleyiniz.

4. Etkinlik

- Bir arkadaşınızla karşılıklı olarak parmak vurma tekniği, oturuş, duruş ve tutuş kurallarına uygun davranışın davranışmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sağ el başparmağın konumlandırılması			

5. Etkinlik

- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin parmak vurma tekniğinde doğru duruş, tutuş ve oturuşa örnek olabileceğini nedenleriyle söyleyiniz.

6. Etkinlik

- Parmak vurma tekniği ile ilgili öğrendiğiniz duruş, tutuş ve oturuş kurallarını doğru uygulayıp uyguladığınızı ayna karşısında çalışarak kontrol ediniz. Tespit ettiğiniz problemlerin çözümü için öğretmeninizden yardım isteyiniz.

7. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinin parmak vurma tekniğinde sağ elin konumlandırılmasına doğru örnek olabileceğini nedenleriyle açıklayınız.

8. Etkinlik

- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin parmak vurma tekniğinde sağ el başparmağın konumlandırılmasına doğru örnek olabileceğini nedenleriyle açıklayınız.

9. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinde parmak vurma tekniğinde tel çekme hareketinin yönü doğru olarak gösterildiğini nedenleriyle açıklayınız.

10. Etkinlik

- Aşağıda verilen parmak vurma tekniği ile ilgili alıştırmaları çalınız. Bu alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalarken teknik işaretleri, sağ el ve sol el kombinasyonunu doğru uygulamaya dikkat ediniz.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

A)

B)

C)

2. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

(3) -----

A) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

Erol PARLAK

(2) -----

B) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

(1) -----

C) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

3. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

(3) -----

A) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

Erol PARLAK

(3) -----

B) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

(2) -----

C) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

(2) -----

D) $\text{\textcircled{V}}$ $\text{\textcircled{A}}$

E) ① -----
 ↓↑

F) ① -----
 ↓↑

4. Alıştırma

$\text{♩} = 60$
 ③ -----
 A) ↓↑

② -----
 B) ↓↑

① -----
 C) ↓↑

5. Alıştırma

$\text{♩} = 60$
 ③ -----
 ↓↑

(2) -----
V A

(1) -----
V A

6. Alıştırma

$\bullet = 60$

A) $\begin{matrix} \text{③} \\ \text{V A V A} \end{matrix}$ $\begin{matrix} \text{③} \\ \text{V A V A} \end{matrix}$ Erol PARLAK

B) $\begin{matrix} \text{②} \\ \text{V A V A} \end{matrix}$ $\begin{matrix} \text{②} \\ \text{V A V A} \end{matrix}$

C) $\begin{matrix} \text{①} \\ \text{V A V A} \end{matrix}$ $\begin{matrix} \text{①} \\ \text{V A V A} \end{matrix}$

7. Alistirma

$\text{♩} = 60$

A) $\overset{\textcircled{1}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{1}}{\text{V}} \text{A}$

B) $\overset{\textcircled{2}}{\text{V}} \text{A} \text{V} \text{A}$

C) $\overset{\textcircled{3}}{\text{V}} \text{A} \text{V} \text{A}$

Erol PARLAK

8. Alistirma

$\text{♩} = 60$

$\overset{\textcircled{1}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{2}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{3}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{2}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{1}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{2}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{3}}{\text{V}} \text{A} \overset{\textcircled{2}}{\text{V}} \text{A}$

2 0 2 0 2 0 2 0

9. Alıştırma

=60

② - - -

♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩

♩ ♩ ♩ ♩

③ - - -

♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩

① - - -

♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩

10. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

① - - - - -
 ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A

② - - - - -
 ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A

③ - - - - -
 ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A ♩ A

11. Alıştırma

12. Alistirma

$\text{♩} = 60$

① - - -
 ♩ A V V V V A A A A V A V V A V A V

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

0 1 2 4 2 1 0 1 2

② - - -
 ♩ A V V V V A A A A V A V V A V A V

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

1 2 4 2 1 0 1 2

① - - -
 ♩ A A A A V A A A A

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

2 1 0 2 1 0

③ ② - - -
 ♩ A V A V A V V

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

2 1

13. Alistirma

$\text{♩} = 60$

① - - - ③ - - -
 ♩ A V ♩ A V A

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

1 1 5 3 0 2 0

① - - -
 ♩ A V V V V A V A V A V A A A V A V

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

1 2 4 2 4 2 1 0 0 1

② - - -
 ♩ A V A V A V A V A

$\begin{matrix} & & \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \\ \text{F} & \text{D} & \text{A} \\ \text{C} & \text{A} & \text{E} \\ \text{B} & \text{G} & \text{D} \\ \text{A} & \text{F} & \text{C} \\ \text{G} & \text{E} & \text{B} \end{matrix}$

0 3 1 0 2 0 0 2 0 1

14. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

14. Alıştırma music score in G clef, 2/8 time, and B-flat key signature. The score consists of four staves of music with corresponding vocalizations above them. The vocalizations use symbols like V, A, and various diacritics (circumflex, acute, grave) to indicate pitch and rhythm.

Staff 1: $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A}$ (measures 1-4), $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V}$ (measures 5-8)

Staff 2: $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A}$ (measures 1-4), $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V}$ (measures 5-8)

Staff 3: $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A}$ (measures 1-4), $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A}$ (measures 5-8)

Staff 4: $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V}$ (measures 1-4), $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V}$ (measures 5-8)

15. Alıştırma

$\text{♪} = 160$

15. Alıştırma music score in G clef, 7/8 time, and B-flat key signature. The score consists of two staves of music with corresponding vocalizations above them. The vocalizations use symbols like V, A, and various diacritics (circumflex, acute, grave) to indicate pitch and rhythm.

Staff 1: $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{A}$ (measures 1-4), $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A}$ (measures 5-8)

Staff 2: $\text{V} \text{ } \text{A} \text{ } \text{V} \text{ } \text{A}$ (measures 1-4), V (measures 5-8)

The musical score consists of four staves of music in G major (indicated by a treble clef) and common time (indicated by a 'C'). The vocalizations are written above the notes, and fingerings (1, 2, 3) are indicated above specific notes. The first staff starts with a descending scale: 2, 1, 0. The second staff begins with a descending scale followed by a descending eighth-note pattern. The third staff starts with a descending scale followed by a descending eighth-note pattern. The fourth staff begins with a descending scale followed by a descending eighth-note pattern.

16. Aşılıtma

$\text{♩} = 160$

The musical score consists of three staves of music in G major (indicated by a treble clef) and common time (indicated by a 'C'). The vocalizations are written above the notes, and fingerings (1, 2, 3) are indicated above specific notes. The first staff starts with a descending scale: 4, 2, 1. The second staff begins with a descending scale followed by a descending eighth-note pattern. The third staff begins with a descending scale followed by a descending eighth-note pattern.

Deriko

$\text{♩} = 92$

Yöre : Gaziantep
Kaynak : Azmi KÖRÜKÇÜ
Düzenleme : Erdal ERZİNCAN

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852</

3. PENÇE (SELPE) TEKNİĞİ VE ESERLERDE UYGULANIŞI

Hazırlık Çalışması

Pençe tekniği ve mızrap tekniği arasında, sağ elin konumlandırılması bakımından ne gibi farklılıklar olduğunu tespit edebilmek için üst sınıfından arkadaşlarınızı ve bağlama sanatçlarını gözlemleyiniz.

Araştırma

- Bağlama sanatçlarını ve üst sınıf从中arkadaşlarını pençe teknigiyle eser icra ederken duruş, tutuş ve oturuşlarına dikkat ederek izleyiniz (2. etkinlige yönelik).

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Daha önce çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- Üst sınıflarda bağlama çalan arkadaşlarınızın ve bağlama sanatçlarının pençe teknigiyle eser çalarken sağ ellerini nasıl konumlandırdıklarını gözlemlemişiniz. Ulaştığınız sonuçları aşağıdaki boşluğa yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Etkinlik

- İzlediğiniz bağlama sanatçlarının pençe tekniğiyle eser çalarken duruş, tutuş ve oturuş kurallarına uyup uymadıklarını gözlemleyiniz.

4. Etkinlik

- Bir arkadaşınızla karşılıklı oturarak, pençe tekniği duruş, tutuş ve oturuş kurallarına uygun davranışın davranışmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki formda belirtilen kriterler doğrultusunda değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sağ el işaret parmağının kullanılış şekli			

5. Etkinlik

- Pençe tekniği ile ilgili öğrendiğiniz duruş, tutuş ve oturuş kurallarını doğru uygulayıp uygulamadığınızı ayna karşısında çalışarak kontrol ediniz. Tespit ettiğiniz hataları öğretmeninizle paylaşınız.

6. Etkinlik

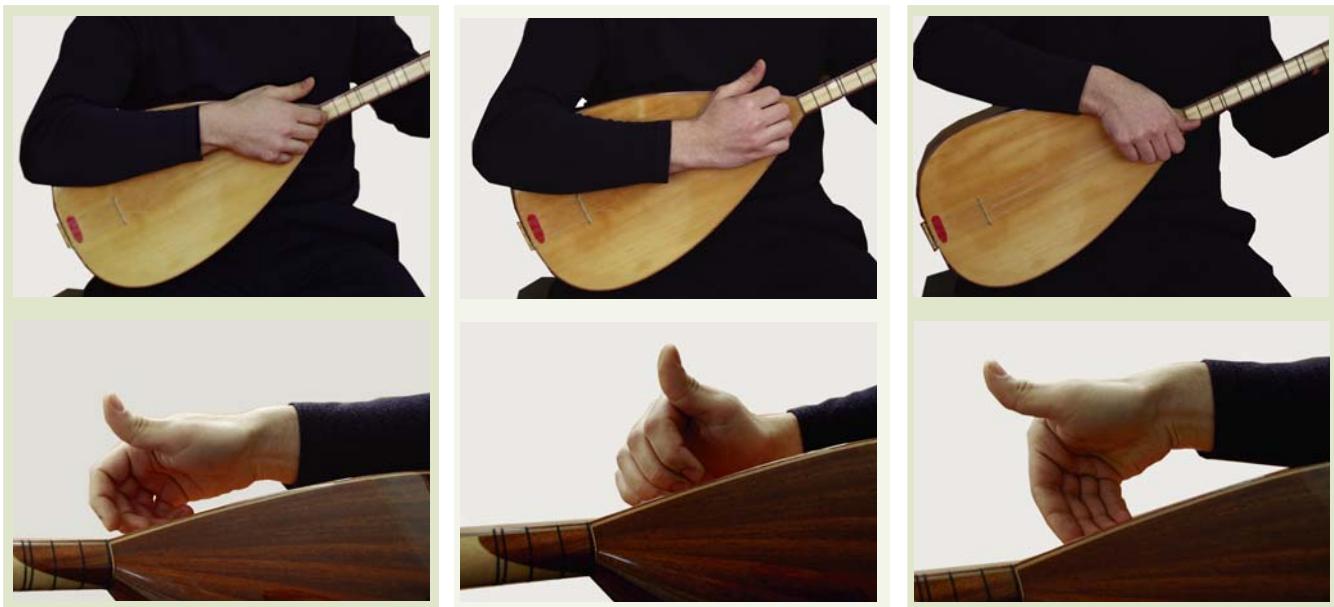
- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin pençe tekniğinde doğru duruş, tutuş ve oturuşa örnek olabileceğini söyleyiniz. Uygulamasını yapınız.

7. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinin, pençe tekniğinde sağ elin konumlandırılmasına doğru örnek olabileceğini söyleyiniz. Uygulamasını yapınız.

8. Etkinlik

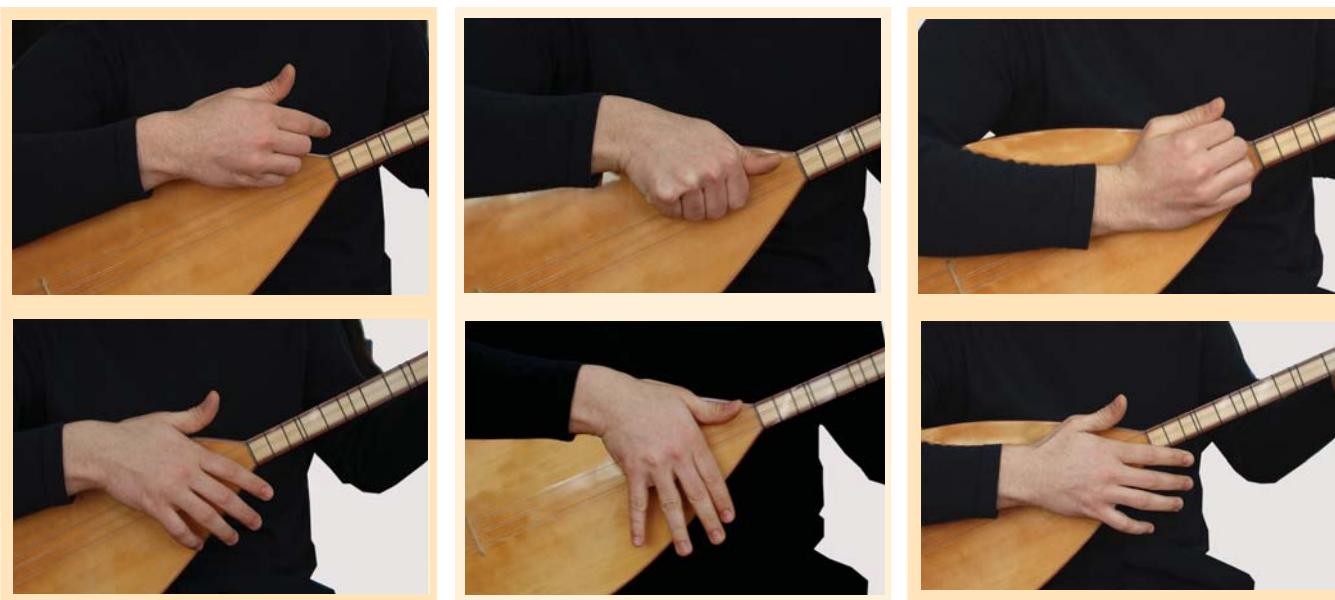
- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin pençe tekniğinde sağ el işaret parmağının kullanılmasına doğru örnek olabileceğini nedenleriyle açıklayınız.

9. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinin pençe tekniğinde sağ elin bütün olarak kullanılışına doğru örnek olabileceğini nedenleriyle açıklayınız.

Okuma Metni

Bir Yâren Özay Gönlüm

Aslen Denizlili olan Özay Gönlüm, babasının askerî görev aldığı Erzincan'da 1940 yılında dünyaya geldi. Küçük yaşta ağız armonikası çalarak müziğe başladı. Ortaokul yıllarında keman çaldı. Bağlama çalmaya başladıkten sonra, 1965 yılında köy köy dolaşıp derlemeler yapmaya başladı. Özellikle Ege yöresinden pek çok türkü derledi. Yurttan Sesler'in kurucusu Muzaffer Sarisözen'in davetiyle Ankara Radyosu Yurttan Sesler programına misafir sanatçı olarak katılmaya başladı. Kısa bir süre MEB Film ve Radyo Televizyon Merkezinde çalışıktan sonra Yurttan Sesler'de "Yetişmiş Bağlama Sanatçısı" olarak çalışmaya başladı. Türk dinleyicisi onu Ege yöresinden derlediği türküler "Ninenin Mektupları" ile tanıdı.

Özay Gönlüm

Türk halk müziği repertuarına da derlediği bin kadar ezgiyi bırakmıştır. Teatral yeteneği, yoresel icra teknigi, vokal yorumu ve yareni ile Türk halk müziğinde bir ekoldü Özay Gönlüm.

70'li yılların sonunda esprili kişiliği ve türkülerinin yanı sıra bağlama yapımcısı Cafer Açın'a yaptırdığı "Yâren'i ile de ünlendi. Yârenini yanına katip kırk iki ülkede konserler veren Özay Gönlüm, cura, bağlama ve çögürü içeren üçlü sazi Yâren ile televizyon, radyo ve konserlerde şovlar yaptı.

Gönlüm, radyo programlarında bağlama çalmasına rağmen cura ve "şelpe" teknigine de çok önem vermiştir. Ege yöresinde Ramazan Güngör'den Hamit Çine'ye kadar bir çok cura ustasıyla çalışmış, katıldığı programlarda farklı özelliklerde curalarıyla sanatını sergilemiştir.

Büyük usta 1 Mart 2000 Çarşamba günü, tedavi gördüğü Ankara'da bir gece sessizce aramızdan ayrıldı. Hiç kimsenin beklemediği bir anda neşeli simasını ve türkülerini sevenlerinin anlarında bırakan Gönlüm,

10. Etkinlik

- Aşağıda verilen pençe tekniği alıştırmalarını çalınız. Bu alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalarken teknik işaretleri, sağ el ve sol el kombinasyonunu doğru uygulamaya dikkat ediniz.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

①

②

③

2. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

3. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

4. Alistirma

$\text{♩} = 100$

1. $\boxed{\text{♩} = 100}$

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

5.Alıştırma

$\text{♩} = 92$

A)

B)

C)

6.Aliştırma

$\text{♩} = 92$

7.Aliştırma

$\text{♩} = 132$

A)

B)

C)

The image shows four staves of musical notation for the instrument kanun. Each staff begins with a treble clef and consists of five horizontal lines. The notation includes various note heads (solid black and hollow circles) and rests, separated by vertical bar lines. The first staff has a single hollow circle rest followed by a dashed line. The second staff has a solid black note, a hollow circle note, a solid black note, a hollow circle note, a solid black note, and a dashed line. The third staff has a solid black note, a hollow circle note, a solid black note, a hollow circle note, a solid black note, and a dashed line. The fourth staff has a solid black note, a hollow circle note, a solid black note, a hollow circle note, a solid black note, and a dashed line.

8.Aliştırma

$\text{♩} = 50$

The image shows three staves of musical notation for the instrument kanun. The notation is in common time (indicated by a 'C') and consists of sixteenth-note patterns. The first staff starts with a sixteenth-note group (two pairs of eighth notes) followed by a sixteenth-note group (one pair of eighth notes). The second staff starts with a sixteenth-note group (one pair of eighth notes) followed by a sixteenth-note group (one pair of eighth notes). The third staff starts with a sixteenth-note group (one pair of eighth notes) followed by a sixteenth-note group (one pair of eighth notes).

4. TEL ÇEKME TEKNİĞİ VE ESERLERDE UYGULANIŞI

Hazırlık Çalışmaları

1. Tel çekme tekniğinde sağ ve sol elin duruşunun nasıl olması gerekiği konusunda bildiklerinizi söyleyiniz.
2. Tel çekme tekniğinde sağ elin kaç farklı şekilde konumlandığındılığını üst sınıftaki arkadaşlarınızı gözlemleyerek tespit ediniz.

Araştırma Alanı

- Bağlama sanatçlarını tel çekme tekniğiyle eser icra ederken oturuş, duruş ve tutuşlarına dikkat ederek izleyiniz (2. etkinliğe yönelik).).

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Daha önce çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- Üst sınıflarda bağlama çalan arkadaşlarınızın ve bağlama sanatçlarının tel çekme tekniğiyle eser çalarken sağ ellerini nasıl konumlandırdıklarını gözlemlemiştiniz. Bu gözlemlerin sonucunda bağlamada tel çekme tekniği ve mızrap tekniği arasında sağ elin konumlandırılması bakımından ne gibi farklılıklar olduğunu aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Etkinlik

- İzlediğiniz bağlama sanatçlarının tel çekme tekniğiyle eser çalarken oturuş, duruş ve tutuş kurallarını nasıl uyguladıklarını gözlemleyiniz.

4. Etkinlik

- Bir arkadaşınızla karşılıklı oturarak bağlamada tel çekme tekniği duruş, tutuş ve oturuş kurallarına uygun davranışın davranışmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki formda belirtilen kriterler doğrultusunda değerlendiniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Geliştirmeli
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			

5. Etkinlik

- Tel çekme tekniği ile ilgili öğrendiğiniz oturuş, duruş ve tutuş kurallarını doğru uygulayıp uyguladığınızı ayna karşısında çalışarak kontrol ediniz. Gördüğünüz problemleri öğretmeninizle paylaşınız.

6. Etkinlik

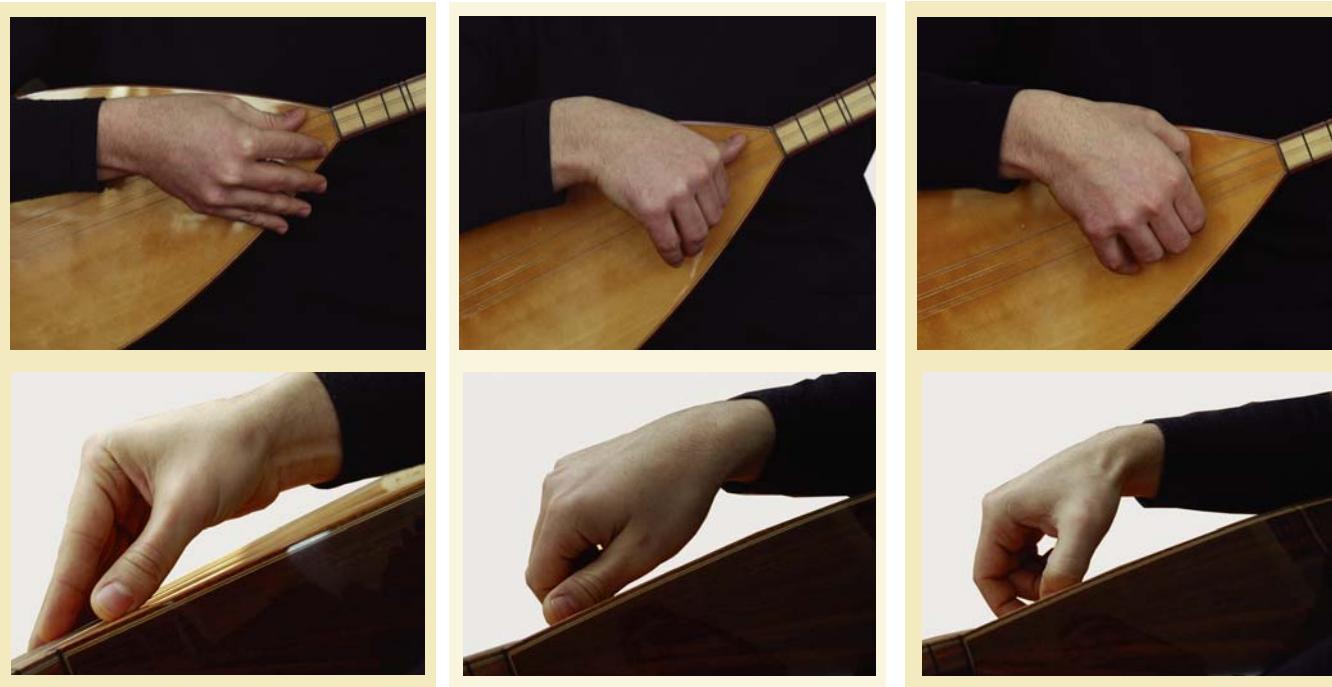
- Aşağıdaki fotoğraflardan hangisinin tel çekme tekniğinde doğru oturuş, duruş ve tutuşa örnek olabileceğini söyleyiniz. Tekniğin uygulamasını yapınız.

7. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinin tel çekme tekniğinde sağ elin konumlandırılmasına doğru örnek olabileceğini nedenleriyle söyleyiniz.

8. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinin tel çekme tekniğinde mute çalış biçimine doğru örnek olabileceğini nedenleriyle söyleyiniz.

9. Etkinlik

- Aşağıda ikili gruplar hâlinde verilen fotoğraflardan hangisinin tel çekme tekniğinde eşik arkası çalış biçimine doğru örnek olabileceğini söyleyiniz. Seçtiğiniz fotoğrafın doğruluğunu arkadaşlarınızla tartışınız.

10. Etkinlik

- Aşağıda verilen tel çekme tekniği ile ilgili düzenlenmiş alıştırmaları çalışınız. Bu alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalarken teknik işaretleri, sağ el ve sol el kombinasyonunu doğru uygulamaya dikkat ediniz.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 60$

②   ③   ① - - - - -   ②   ③   ①   ③   ②
A) ⑥   ^ ^ ^ ^ ^   ^ ^ ^ ^ ^

3   5   0

B) ⑥

C) Ⓜ

1 2 5 0 1 2 1 3 1 2 1 0 1 5 1 5 1

D) Ⓜ

2 4 0 1 4 1 4 1

2. Alıştırma

$\text{♩} = 80$

① - - - - - ③ - - - - -
˄ ˄ ⑥ ⑥ 0 1 1 1 3 1 1 1 0 0 0

2 5 1 5 5 5 2 1 2 1 2 1 0 0 0 0

3 1 1 1 0 1 2 1 1 1 1 0 0 0 0

② - - - ③ - - - -

0 1 2 4 1 2 4 2 1 1 1 1 0 0 1

3. Alıştırma

$\text{♩} = 80$

4. Alıştırma

$\text{♩} = 72$

③ ① ③ ①

$\wedge \quad \wedge \quad \wedge \quad \wedge \quad \wedge$

(3) (2) (3) (2)

Ⓐ Ⓑ Ⓒ

0 1

11.Etkinlik

- Aşağıda verilen “tel çekme tekniğinde mute çalış biçimi” ile ilgili alıştırmaları bağlamanızla çalışınız. Bu alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalarken teknik işaretleri, sağ el ve sol el kombinasyonunu doğru uygulamaya dikkat ediniz.

1. Alıştırma

$\text{♩} = 72$

(2)   (3)   (1) -----

A) (E) $\wedge \quad \wedge \quad \wedge \quad \wedge$ (2)   (3)   (1)   (3)   (2)

 3   5   0

B) (E)
 5

C) (E)
 1   2   5   0   1   2   1   3   1   2   1   0   1   5   1   5   1

D) (E)
 2   4   0   1   4   1   4   1

2. Alıştırma

$\text{♪} = 152$

(Mute) $\textcircled{3}$ $\textcircled{1}$

$\textcircled{E}$

0 1 0 1 1 1 1 1 0

②

1 1 1 1 1 1

1 1 1 0 1 0 1

3. Alıştırma

Madımak

Yöre : Sivas
Kaynak : Fahri KARAOĞLAN
Düzenleme : Ali Kazım AKDAĞ

A musical score for 'The Star-Spangled Banner' in G clef, B-flat key signature, and common time. The lyrics are written above the staff in English and below in Braille. The music consists of two staves of eight measures each.

Music Staff 1 (Measures 1-4):
 A A A V A   A A A A   A A
 A V A A

Music Staff 2 (Measures 5-8):
 A V A A
 A A A A A A

Braille Staff 1 (Measures 1-4):
 A A A V A   A A A A   A A
 A V A A

Braille Staff 2 (Measures 5-8):
 A V A A
 A A A A A A

4. Alıştırma

• = 72

(Mute)

E $\Delta \vee \Delta \wedge \Delta \vee \Delta \wedge \Delta \vee \Delta \wedge \Delta \Delta \Delta \wedge \Delta \Delta \Delta \vee \Delta \wedge \Delta$

△ △ V △ △

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is common time (indicated by 'C'). Measures 10 and 11 are shown, each consisting of eight measures. The music consists primarily of eighth-note patterns, with occasional sixteenth-note grace notes and quarter note rests.

$\Delta \vee \Delta \Delta \Delta \Delta \Delta \Delta \Delta \Delta$

△ V △ b

The image shows the first ending of a musical score for two voices. The vocal parts are in soprano and alto range. The piano part is in treble clef, with a bass staff below it. The music consists of two measures of soprano, one measure of alto, and two measures of soprano. The piano accompaniment features eighth-note chords and sixteenth-note patterns. Below the music, there are two endings indicated by Roman numerals:

0	5	0	3	1	3
0	4	5			

$\wedge_i \vee \vee_i \wedge_b \wedge_i$

A musical score for piano, showing two staves. The top staff uses a treble clef and has a key signature of one flat. The bottom staff uses a bass clef and has a key signature of one sharp. Measure 9 starts with a eighth note followed by a sixteenth-note pair, then a eighth note followed by a sixteenth-note pair. Measure 10 starts with a eighth note followed by a sixteenth-note pair, then a eighth note followed by a sixteenth-note pair.

11

11

4 3 1 0

0

$\wedge \vee \wedge \vee \wedge \wedge \vee \wedge \quad \wedge \wedge \wedge \vee \wedge$

△ △ V △ △

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and the bottom staff uses a bass clef. Measure 11 begins with a sixteenth-note rest followed by eighth-note pairs (F#-G, C-D, G-A, D-E). Measure 12 begins with a sixteenth-note rest followed by eighth-note pairs (D-E, A-B, E-F#, B-C, F#-G).

12.Etkinlik

- Aşağıda verilen “tel çekme tekniğinde eşik arkası çalış biçimi” ile ilgili alıştırmaları bağlamaya çalışın. Bu alıştırmaları belirtilen metronom değerlerinde çalarken teknik işaretleri, sağ el ve sol el kombinasyonunu doğru uygulamaya dikkat ediniz.

1. Alıştırma

2. Alıştırma

O say can you see

(EA)

① - - - - -   ③ - - - - .   ① - - - -   ③

0 1 1 1 3   0   4 2 1 1 3   0

②----- ③
Â Â Â

② ③ ①
Â Â Â Â Â Â Â

Â V Â Â

Â Â Â Â

5 2 1 2 0 1 0

3. Aşılıtma

$\text{♩} = 200$

③ ①-----
Â Â Â Â Â Â Â

(EA)

Â V Â

The musical score consists of two staves. The top staff is for the voice, starting with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a tempo of quarter note = 120. It features lyrics with various rhythmic markings: 'A A A A' (all eighth notes), 'A V A A A V A A A' (with some notes tied over), and '0 0'. The bottom staff is for the piano, also in treble clef and F# major, with a tempo of quarter note = 120. It includes a bass line with note values 5, 2, 5, 0, 2, 0, 1, 2, 5, and a final ending sign. The lyrics are written above the notes, including '③ ② ③ ① ②---- ③' and '② A V A A A V A A A'.

4. Alıştırma

A musical score for piano featuring a treble clef staff. The staff contains several groups of notes and rests, primarily consisting of eighth and sixteenth notes. There are also some longer note values and rests. The score is set against a background of horizontal grid lines representing the piano keys.

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıda verilen bilgilerin karşısına bilgiler doğru ise “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1. Parmak vurma tekniği sadece bu teknik için yazılan eserlerde kullanılır. ( )
2. Parmak vurma tekniği başka müzik türlerinden eserler çalınırken kullanılamaz. ( )
3. Parmak vurma tekniği her tür ve her tarz eserde kullanılabilir. ( )
4. Parmak vurma tekniği diğer çalım biçiminde kullanılabılır. ( )
5. Parmak vurma tekniği diğer çalım biçiminde kullanılamaz. ( )
6. Pençe tekniği sadece bu teknik için yazılan eserlerde kullanılır. ( )
7. Pençe tekniği başka müzik türlerinden eserler çalınırken kullanılamaz. ( )
8. Pençe tekniği her tür ve her tarz eserde kullanılabilir. ( )
9. Pençe tekniği diğer çalım biçiminde kullanılabılır. ( )
10. Pençe tekniği diğer çalım biçiminde kullanılamaz. ( )
11. Tel çekme tekniği sadece bu teknik için yazılan eserlerde kullanılır. ( )

B. Aşağıdaki noktalı yerbeler cümleyle tamamlanacak uygun sözcükleri yazınız.

12. El tekniğinde sağ kolun mızrap tekniğinden farklı konumlandırılmasının nedeni .....
13. ..... işaretleri, el tekniği ve mızrap tekniğinde kullanılan ortak işaretlerdir.

C. Aşağıdaki soruların doğru cevabını bulunuz.

14. Aşağıdakilerden hangisi parmak vurma tekniğine özgü teknik işaretlerdir.
A) V   B) -   C) Λ   D) O   E) Վ
15. Aşağıdakilerden hangisi parmak vurma tekniğinde sağ elin diğer çalım tekniklerinden farklı konumlandırılmasının sebebidir?
A) Estetik görünüm   B) İcrada kolaylık olması   C) Ezginin daha net duyurulma kaygısı
D) Eserin teknik yapısı nedeniyle başka bir tutuş şekliyle icra edilememesi   E) Hiçbiri
16. Bağlama ile bir eseri seslendirmede tel çekme tekniğini kullanacağımızı aşağıdakilerin hangisinden anlarız?
A) Dizeğin üzerine yazılan parmak numaralarından
B) Dizeğin altına yazılan tel numaralarından
C) Dizeğin üzerine yazılan tel çekme biçimini gösteren işaretlerden
D) Dizeğin altına yazılan tel çekme biçimini gösteren işaretlerden
E) Eserin isminden
17. Pençe tekniğinde sağ elin diğer çalmö tekniklerinden farklı konumlandırılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
A) Estetik görünüm için   B) İcrada kolaylık olması için   C) Hızlı çalmak için
D) Eserin teknik yapısı nedeniyle başka bir tutuş şekliyle icra edilemeyeceği için   E) İyi ton elde etmek için
18. Aşağıdaki çalmö biçimlerinden hangisi el tekniği çalmö biçimlerinden biri değildir.
A) Tel çekme tekniği   B) Mızrap tekniği   C) Pençe tekniği   D) Parmak vurma tekniği   E) Fiske tekniği

D. Aşağıdaki tabloları doldurunuz.

19. Pençe tekniğine özgü teknik işaretleri ve bu işaretlerin ne anlama geldiğini aşağıdaki tabloya yazınız.

Teknik İşaret	Ne Anlama Geldiği
.....	.....
.....	.....

20. Parmak vurma tekniğine özgü teknik işaretleri ve ne anlama geldiğini aşağıdaki tabloya yazınız.

Teknik İşaret	Ne Anlama Geldiği
.....	.....
.....	.....

3. ÜNİTE

MIZRAP TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

Mızrap Tekniğinin Eserlerde Uygulanışı
ve
Örnek Eserler

MİZRAP TEKNİĞİNİN ESERLERDE UYGULANIŞI VE ÖRNEK ESERLER

Hazırlık Çalışmaları

1. Mızrap tekniği ile eser icra eden sanatçılardan ve ekoller hakkında bilgi toplayınız. Topladığınız bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
2. Bağlamada eserlerin nasıl icra edildiğini görebilmek için bağlama konseri etkinliklerine katılın, edindiğiniz izlenimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.
3. Daha önce uygulamasını yaptığınız alıştırmaları düzenli ve sürekli çalışmak mızrap tekniği ile eser icrasına ne gibi katkılar sağlayabileceğini arkadaşlarınızla tartışınız.

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1.Etkinlik

- Daha önce uygulamasını yaptığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2.Etkinlik

- Bu etkinlik kapsamında verilen “mızrap tekniği” ile ilgili eserleri çalışınız. Eserleri belirtilen metronom değerlerinde çalarken parmak numaraları ve mızrap yönlerini doğru uygulamaya dikkat ediniz.

Entarisi Dım Dım Yar

Yøre : Sivas
 Kaynak : Osman ŞAN
 Düzenleyen : Erol PARLAK

= 72   ③   ①
 ↓ ↑ ↓ ↑ ↓   ↑ v ↓ ∧ V ∧ ↑ V   ∧   ↓ ↓ ↑ V ↓

3 0 1   3 5 0 2   0

Maçka Yolları

Yören : Trabzon
 Kaynak : Bahattin ÇAMUR
 Düzenleyen : Erol PARLAK

= 72   ③ - - - ② - - -
 ↓ v ∧ v ↑ ∧   ↓ ∧ ↑ V

5 3 5 3   2 0

↓ ∧ ↑ V

3 5

③ ① ② - - -
 ↓ ↑ ↓ ∧ ↓ ∧

3 0

§

Gül Yüzlü Sevdigim

$\text{♩} = 120$

Yöre : Erzincan
Kaynak : Ali Ekber ÇİÇEK

§ $\downarrow \uparrow \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow$ $\downarrow \uparrow \uparrow$ $\downarrow \wedge \uparrow \uparrow$

$\downarrow \uparrow \uparrow \downarrow \wedge \uparrow \downarrow \vee \uparrow \wedge \downarrow \uparrow$

$\downarrow \wedge \downarrow \vee \uparrow \vee$

$\downarrow \wedge \downarrow \vee \uparrow \vee$

$\downarrow \wedge \downarrow \vee \uparrow \vee$

§

Menberi

Yöre
Kaynak
Düzenleyen

: Nevşehir
: Ahmet MİSALİ
: Erol PARLAK

Okuma Metni

Uzun İnce Bir Hayat

Âşık Veysel Şatıroğlu

Veysel Şatıroğlu, 1894'te Sivas'ın Şarkışla ilçesine bağlı Sivrialan Köyü'nde dünyaya geldi. Veysel'in ailesine yörede "Şatıroğulları" derlerdi. Babası "Karaca" lakaplı, Ahmet adında bir çiftçidir. Veysel'in dünyaya geldiği sıralar, çiçek hastalığı Sivas yoresini kasıp kavurmaktadır.

Yedi yaşına girdiği 1901'de Sivas'ta çiçek hastalığına yakalanır. Hastalığa yakalanışını şöyle anlatır.

"O gün çamurlu bir gündü, eve dönerken ayağım kayarak düştüm. Bir daha kalkmadım. Çiçeğe yakalanmıştım."

Bu düşme Veysel'in belleğine bir de renk işler: kırmızı. Düşerken büyük bir olasılıkla elinde sıyırik olur, kanar. Bunu, eşi Gülizar Ana şöyle anlatıyor: "Bilinmez degilsin, renklerden yalnız kırmızıyı hatırladı. Gözleri gönlüne çevrilmeden önce, yani çiçek hastalığına yakalanmadan önce düşmüştü. Kan görmüştü. Kanın rengini hatırlardı yalnız. Kırmızıyı... Yeşili de elleryle bulur ve severdi."

Tüm aile çok üzülmüş, günlerce gözyaşı dökmuş bu hâle. Gittikçe içine kapanmaktadır Veysel. Emlek yoresi olarak adlandırılan Sivas'ın bu âşığı (ozanı) bol diyarında, Veysel'inbabası da şaire meraklıdır. Veysel'in dertlerini birazcık da olsa unutacağı bir uğraş olsun diye bir saz verir eline. Halk ozanlarından da şiirler okuyup ezberletek avutmağa çalışır oğlunu. Ayrıca yöre ozanları da zaman zaman babası Şatıroğlu Ahmet'in evine uğrar, çalıp söylemiş. Merakla dinlermiş bunları Veysel.

Kendini de iyice saza vermiş; usta malı şirlerden çalıp söylemeye başlamış. Karanlık dünyasını aydınlatan ozanlar dünyasiyla, Çamışılı Ali tanıştırıyor daha çok Veysel'i. Pir Sultan Abdal, Karacaoğlan, Dertli, Rühsati gibi usta ozanların dünyalarıyla tanışıyor böylece.

Ahmet Kutsi Tecer'in katkılarıyla, sırasıyla Arifiye, Hasanoğlan, Çifteler, Kastamonu, Yıldızeli ve Akpınar Köy Enstitülerinde saz öğretmenliği yapıyor. Bu okullarda Türkiye'nin kültür yaşamına damgasını vurmuş birçok aydın sanatçıyla tanışma olanağı buluyor, şiirini iyiden iyiye geliştiriyor.

1965 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi, özel bir kanunla Âşık Veysel'e, ana dilimize ve millî birliğimize yaptığı hizmetlerden ötürü beş yüz lira aylık bağlanmıştır.

21 Mart 1973 günü, sabaha karşı saat 3.30'da doğduğu köy olan Sivrialan'da, şimdi adına müze olarak düzenlenen evde yaşama gözlerini yumdu.

Âşık Veysel'in yaşamını özetlemek gerekirse, Erdoğan Alkan'ın şu betimlemesi en güzel cümleleri oluşturur: "Kızılırmak soru işaretine benzer, Zara'dan doğar, Hafik ve Şarkışla'dan sonra Sivas topraklarını terkeder. Bir yay çizip Kayseri'yi, Nevşehir'i, Kırşehir'i, Ankara'yı ve Çorum'u sular, Samsun'un Bafra ilçesinde denize dökülür, Âşık Veysel'in yaşam öyküsü Kızılırmak gibidir. Bir ucu Bafra'dadır, bir ucu da Zara'da. Bafra'ya dek uzanan acılı bir yaşam Zara'nın doğusundaki Kızıldağ'ın gür sularıyla beslenip sona erer."

En güzel şirlerinden bazılarını ölümünden hemen önce yazdı. Şimdi Şarkışla'da her yıl adına bir şenlik yapılır. Türkçesi yalındır. Dili ustalıkla kullanır. Tekniği gösterişsiz ve nerdeyse kusursuzdur. Yaşama sevinciyle hüzen, iyimserlikle umutsuzluk şiirlerinde iç içedir. Doğa, toplumsal olaylar, din ve siyasete ince eleştiriler yönelttiği şiirleri de vardır. Şiirleri, Deyişler (1944), Sazımdan Sesler (1950), Dostlar Beni Hatırlasın (1970) isimli kitaplarında toplandı. Ölümünden sonra Bütün Şiirleri (1984) adıyla eserleri tekrar yayınlandı.

<http://istanbulagsl.meb.k12.tr>

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Kromatik mızrap alıştırmaları bağlama icrasına hangi konuda katkı sağlar?
2. Kromatik çarpma alıştırmaları bağlama icrasına hangi konuda katkı sağlar?
3. Dizi çalışmaları bağlama icrasına hangi konuda katkı sağlar?

B. Aşağıda verilen değerlendirme formlarını doldurunuz.

4. Etütleri metronom değeri, parmak numaraları ve mızrap yönlerine dikkat ederek çalıp çalmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

5. Sol el çarpma alıştırmalarını metronom değerlerine dikkat ederek çalıp çalmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

6. Sağ el mızrap alıştırmalarını metronom değerlerine dikkat ederek çalıp çalmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

4. ÜNİTE

EL TEKNİĞİ ESER ÇALIŞMALARI

El Tekniği Çalış Biçimlerinin
Eserlerde Uygulanışı
ve
Örnek Eserler

EL TEKNİĞİ ÇALIŞ BİÇİMLERİNİN ESERLERDE UYGULANIŞI VE ÖRNEK ESERLER

Hazırlık Çalışmaları

- El tekniği çalış biçimleri ile eser icra eden sanatçılar ve ekoller hakkında bilgi toplayınız. Topladığınız bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Bağlama ile Türk halk müziği eserlerinin nasıl icra edildiğini gözlemleyebilmek için konser etkinliklerine katılınız. Edindiğiniz izlenimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Daha önce çalışığınız alıştırmaları düzenli ve sürekli tekrarlamanın el tekniği eser icrasına ne gibi katkılar sağlayabileceğini arkadaşlarınızla tartışınız.

Tanımlama

Çözümleme

Uygulama

1. Etkinlik

- Daha önce çalışığınız alıştırmaları tekrar ederek yeni alıştırmalar için performans hazırlığı yapınız.

2. Etkinlik

- Bu etkinlik kapsamında verilen el tekniği çalış biçimleri ile ilgili eserleri çalışınız. Eserleri belirtilen metronom değerlerinde çalarken parmak numaralarını ve teknik işaretleri doğru uygulamaya dikkat ediniz.

Seherde Bir Bağa Girdim

= 100

Yöre : Erzincan
 Kaynak : Âşık DAİMİ
 Düzenleyen : Erol PARLAK

M. = 108

5

0(5)

6

7

8

Halaylım

= 92

Yöre : Malatya
Kaynak : İbrahim ŞAKIRKUŞ
Düzenleyen : Eren DEMİR

128

1 1 0 2 0 0 5 1 0 0(1) 0 0 2 2 1

1 1 0 2(4) 1 0 1 5

1 1 0 2(4) 1 0 1 5

1 1 0 2 0 0 5 1 0 0(1) 0 0 2 2 1

1 1 0 2(4) 1 0 1 5

Büyük Cevizin Dibi

Yöre : Erzincan
Kaynak : Kazım CAN
Düzenleyen : Eren DEMİR

②

□ A □³ A
 1 0(1) 0 (4)

① - - - -
 ③ -
 ② - - - -
 □ A V A □ V
 4 2 4 2 0 5 2
 5 4 4 4 0 5 2

① - - -
 ③ -
 ② - - - -
 □ □ V V V A
 2 2 0

%

Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları

A. Aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1. Eser çalmak bağlama icrasına hangi konuda katkı sağlar?

B. Aşağıda verilen formları doldurunuz.

2. Etütleri metronom değeri, parmak numaraları ve mızrap yönlerine dikkat ederek çalıp çalmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

3. Sol el çarpma alıştırmaları çalınırken metronom değerlerine dikkat edilip edilmediğine yönelik birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

4. Sağ el mızrap alıştırmalarını metronom değerlerine dikkat ederek çalıp çalmadığınız konusunda birbirinizi aşağıdaki forma göre değerlendiriniz.

Akran Değerlendirme Formu

Ölçütler	Eksiksiz	Eksiklikler var	Yanlış
1. Duruş ve oturuş kurallarının doğru uygulanması			
2. Sağ elin konumlandırılması			
3. Sol elin konumlandırılması			

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı Soyadı : .....

Tarih: ..../..../....

Sınıfı : .....

Nu. : .....

Bu çalışmada neler yaptım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada neler öğrendim?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler:

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler:

.....
.....
.....
.....

Çalışmamı yaparken bekleyemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmayı tekrar yapsaydım nasıl yapardım?

.....
.....
.....
.....

1. EK

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı: .....

Adı Soyadı : .....

Nu. : .....

Sınıfı : .....

Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her Zaman				
I. DERSE HAZIRLIK								
1. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir. 2. Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır. 3. Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir. 4. Derse hazırlıklı gelir.								
Toplam								
II. ETKİNLİKLERE KATILMA								
1. Konu ile ilgili görüşlerini çekinmeksızın ifade eder. 2. Görüşü sorulduğunda söyler. 3. Yeni ve özgün sorular sorar. 4. Belirttiği görüşler ve verdiği örnekler özgündür. 5. Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.								
Toplam								
III. İNCELEME - ARAŞTIRMA - GÖZLEM								
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur. 2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır. 3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar. 4. Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar. 5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur. 6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.								
Toplam								
GENEL TOPLAM								

2. EK

AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Değerlendiren Öğrencinin;

Grup Numarası : .....

Adı Soyadı : .....

Sınıfı : .....

1. Arkadaşının Adı Soyadı: .....

2. Arkadaşının Adı Soyadı: .....

Grubumuzdaki Öğrenciler	Her Zaman		Etkinliğin Başında		Etkinliğin Sonunda		Hiçbir Zaman	
	Ben	1. Arkadaşım	Ben	1. Arkadaşım	Ben	1. Arkadaşım	Ben	1. Arkadaşım
Etkinliğe katılımda gönüllüdür.								
Görevini zamanında yerine getirir.								
Farklı kaynaklardan bilgi toplayıp sunar.								
Grup arkadaşlarının görüşlerine saygılıdır.								
Arkadaşlarını uyarırken olumlu bir dil kullanır.								
Ders araç-gereçlerini kullanırken dikkatli ve titizdir.								
Temiz, tertipi ve düzenli çalışır. (Kullandığı aletleri yerine koyar, kirlettiklerini temizler vb.)								
Sonuçlar tartışırlarken anlaşılır konuşur, konuşulanları anlar.								

3. EK

SÖZLÜK

A

akort	: Tellerinin istenen frekansa uyumlanması.
aksan	: Vurgu.
aralık	: İki ses arasındaki incelik-kalınlık farkı.
arpej	: Akor seslerinin ard arda dizilmesi, ya da farklı şekillerde parçalanarak çalınması.
ayak	: Halk müziğinde dizi, yürüyüş ve genel müzikal çatayı ifade eden terim.
coda	: Kuyruk anlamına gelir. Bir müzik eserinin bitiş eki.

C

çalgı	: Müzik aleti, enstrüman.
çarpma	: Mızrap (tezene) kullanmadan tellere vurarak ses elde etmek.

D

da capo	: Başa dönüş, baştan.
deşifre	: İlk görüntüde çalmak, okumak, çözmek.
durak sesi	: Bir makam dizisinin birinci ya da sekizinci derecesi.
dizi	: Notaların arka arkaya sıralanmasıyla oluşan bütün.

E

enstrüman	: Müzik çalgısı.
------------------	------------------

G

gam	: Dizi.
------------	---------

M

makam	: Dörtlü ve beşli kalıpların birleşmesiyle meydana gelen, belirli bir karakteristliği olan diziler.
metronom	: Zaman sayacı.
mızrap	: İlk olarak kiraz kabuğundan, daha sonra plastikten imal edilen bağlama çalışmada kullanılan yardımcı araç, tezene.
mute	: Orta eşigin el ile kapatılmasıyla yapılan el tekniği çalış biçimi.

N

nüans	: 1. Ayırı. 2. Bir müzik yapıtında kullanılan seslerin hafif, güclü, yumuşak, şiddetli oluşu gibi tını farklılıklarını belirleyen müzikal anlatım.
--------------	--

O

oktav	: Sekizli; herhangi bir notayı temel ses olarak ele alıp, o notadan başlayarak ardışık olarak inceye ya da kalına gidildiğinde varılan sekizinci notaya kadar olan seslerin tümü.
--------------	---

P

perde	: Bağlamada nota yerlerini belirlemek için misina ile bağlanmış bölümlerden her biri.
--------------	---

R

repertuar	: Dinleti programı, çalışmak için elde bulunan yapıtlar.
ritardando	: Hızı azaltarak, geciktirerek.
ritim	: 1. Tartım, 2. Bir notada vurgu, uzunluk veya ses özelliklerinin düzenli bir biçimde tekrarlanmasından doğan ses uygunluğu.

S

senyö	: Bir müzik eserinde, ikinci konulduğu yerden birinci konulduğu yere dönerek bu bölümün ikinci kere seslendirilmesi gerektiğini ifade eder.
--------------	---

Ş

şelpe	: Bağlamada elle çalış biçimlerinden biri, pençe.
--------------	---

T

tempo	: Hız derecesi.
ton	: 1. Eksen, 2. dizinin niteliği, ses rengi.
tuşe	: Bağlamada tellerin bulunduğu sapın ön kısmı.

KAYNAKÇA

Atatürkçülük, 1. Cilt, MEB Yayınları, İstanbul, 1998.

MEB, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, **Türk ve Batı Müziği Çalgıları Dersi (Kanun) Öğretim Programı**.

Özkan, İsmail Hakkı, **Türk Musikisi Nazariyatı ve Uşulleri**, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 1987.

Parlak, Erol, **El İle Bağlama Çalma Şelpe Tekniği Metodu-1**, Ekin Yayınları, İstanbul, 2001.

TRT, **Türk Halk Müziği Repertuvarı**, TRT, Ankara.

Türkçe Sözlük, TDK Yayınları, Ankara, 2005.

Türk ve Batı Müziği Çalgıları Bağlama Dersi Öğretim Programı, MEB, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Ankara, 2008.

Yazım Kılavuzu, TDK Yayınları, Ankara, 2005.

Internet Adresleri:

www.itu.edu.tr

www.kultur.gov.tr

www.meb.gov.tr

www.tdk.gov.tr

